ODLUKE

ODLUKA KOMISIJE (EU) 2016/2057

od 2. svibnja 2016.

o državnoj potpori i mjerama SA.29338 (2013/C-30) i SA.44910 (2016/N) u korist trgovačkog društva HSH Nordbank AG

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2016) 2689)

(Vjerodostojan je samo tekst na njemačkom jeziku)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 108. stavak 2. prvi podstavak,

uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru, a posebno njegov članak 62. stavak 1. točku (a),

nakon što je pozvala zainteresirane strane da iznesu svoje primjedbe u skladu s odredbama ([1]),

budući da:

1. POSTUPAK

(1) Komisija je 20. rujna 2011. donijela Odluku („Odluka iz 2011.") ([2]) o odobravanju nekoliko mjera državnih potpora u korist trgovačkog društva HSH Nordbank AG („HSH" ili „banka"). HSH je njemačka Landesbank čiji su većinski vlasnici dvije njemačke savezne zemlje („Länder" ili „javni vlasnici"), savezna zemlja Schleswig-Holstein („Schleswig-Holstein") i Slobodni i hanzeatski grad Hamburg („Hamburg"). Te su mjere uključivale jamstvo za drugi gubitak („jamstvo") koje je osiguralo trgovačko društvo društvo HSH Finanzfonds AöR („Finanzfonds" ili „davatelj jamstva") u nominalnom iznosu od 10 milijardi EUR. Komisija je već privremeno odobrila jamstvo u prethodnoj odluci o sanaciji koja je donesena 2009.

(2) Banka HSH dogovorila je 9. ožujka, 18. lipnja i 6. rujna 2011. s davateljem jamstva otkazivanje dijelova jamstva za drugi gubitak čime se gornja granica iznosa jamstva snizila na 7 milijardi EUR. Stoga se u planu restrukturiranja na kojem je utemeljena odluka iz 2011. pretpostavilo da će banka HSH platiti naknade za jamstvo samo za jamstvo od 7 milijardi EUR ([3]).

(3) Njemačka je 22. svibnja 2013. obavijestila Komisiju o namjeri savezne zemlje Schleswig-Holstein i Hamburga da ponovno povećaju gornju granicu iznosa jamstva sa 7 milijardi EUR natrag na 10 milijardi EUR. Njemačka je obavijesti priložila i ažurirani srednjoročni poslovni plan banke HSH za razdoblje od 2013. do 2015.

(4) Dopisom od 21. lipnja 2013. („odluka o pokretanju postupka") Komisija je obavijestila Njemačku da ponovno povećanje gornje granice iznosa jamstva za 3 milijarde EUR smatra novom potporom, koju je privremeno odobrila, i da je odlučila pokrenuti postupak propisan u članku 108. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU") u pogledu te potpore.

(5) Odluka Komisije o pokretanju postupka objavljena je u *Službenom listu Europske unije* ([4]). Komisija je pozvala zainteresirane strane da dostave svoje primjedbe.

([1]) SL C 315, 29.10.2013., str. 81.
([2]) Odluka Komisije 2012/477/EU od 20. rujna 2011. o državnoj potpori SA.29338 [C 29/09 (ex N 264/09)] Savezne Republike Njemačke u korist HSH Nordbank AG (SL L 225, 21.8.2012., str. 1.).
([3]) Vidjeti uvodnu izjavu 48. odluke iz 2011.
([4]) Vidjeti bilješku 1.

(6) Njemačka je dostavila primjedbe na odluku o pokretanju postupka u dopisu od 30. rujna 2013. Komisija nije zaprimila nikakve primjedbe od zainteresiranih strana.

(7) Dopisom od 20. prosinca 2013. Njemačka je dostavila prvi plan restrukturiranja te se obvezala se da će ga nakon zaključivanja godišnjih financijskih izvještaja banke HSH za 2013. ažurirati i temeljiti na konzervativnijim pretpostavkama. Njemačka je dostavila ažurirani plan restrukturiranja 28. travnja 2014. i, nakon daljnjih sastanaka i dopisivanja, dodatno je ažurirala taj plan podneskom od 17. travnja 2015.

(8) Tijekom razmjena između njemačkih nadležnih tijela i službi Komisije nije razjašnjeno hoće li se tim planovima ukloniti sumnje izražene u odluci o pokretanju postupka u pogledu obnove održivosti banke HSH. Njemačka nadležna tijela nastojala su u skladu s time tijekom 2015. Komisiji predložiti alternativna rješenja. Međutim, ona te ideje u konačnici nisu dalje razradila.

(9) Predstavnici javnih vlasnika, Njemačke i Komisije suglasili su se 19. listopada 2015. o glavnom nacrtu obavijesti. Mjere se uglavnom sastoje od podjele banke na holding društvo i operativno društvo kći koje će nastaviti obavljati trenutačne poslove banke. Planirala se naknadna prodaja tog društva kćeri ili, u slučaju neuspješne prodaje, prestanak preuzimanja novih poslova i upravljanje imovinom u cilju njihove likvidacije.

(10) Njemačka je 21. ožujka 2016. ponovno prijavila ponovno povećanje jamstva iz 2013. kao potporu za prodaju ili likvidaciju banke HSH, uključujući odgovarajuće obveze ([5]).

2. **OPIS**

2.1. **Korisnik**

(11) Banka HSH privatno je dioničko društvo koje je osnovano 2003. spajanjem bivših banaka Hamburgische Landesbank i Landesbank Schleswig-Holstein. Hamburg i Schleswig-Holstein vlasnici su većine dionica banke HSH. Oni zajedno drže 85,38 % dionica banke izravno ili preko Finanzfondsa, institucije osnovane u skladu s javnim pravom koja je pod kontrolom Hamburga i savezne zemlje Schleswig-Holstein ([6]). Udruga štedionica savezne zemlje Schleswig-Holstein drži 5,31 % dionica, dok 9,31 % dionica drži skupina od devet uzajamnih fondova koje savjetuje J.C. Flowers. Iz povijesnih razloga banka HSH ima dva sjedišta, u Hamburgu i Kielu.

(12) S ukupnom imovinom od 105 milijardi EUR na dan 30. rujna 2015. banka HSH peta je najveća od sedam skupina njemačkih banaka Landesbanken. Ta banka, koja poglavito posluje na sjeveru Njemačke i u velikim gradskim središtima, usmjerena je na poslovno bankarstvo, nekretnine i privatno bankarstvo. Poslovi s domaćim i međunarodnim poslovnim klijentima većinom se odnose, osim na energetske i infrastrukturne projekte, na sektor prometa.

(13) Finanzfonds je 2009. uložio 3 milijarde EUR kapitala u banku i istodobno je osigurao jamstvo za drugi gubitak u iznosu od 10 milijardi EUR koje se primjenjuje od 1. travnja 2009. Dodatno je Njemački fond za stabilizaciju financijskih tržišta (SoFFin) odobrio banci HSH jamstva kojima su obuhvaćena nova izdanja dužničkih vrijednosnih papira do 17 milijardi EUR. Te su mjere potpore odobrene u odluci iz 2011. na temelju plana restrukturiranja i povezanih obveza te uvjeta u pogledu nadoknade i podjele tereta.

(14) Plan restrukturiranja koji uključuje obveze Njemačke obuhvaćao je smanjenje izloženosti banke u brodarskom sektoru i diversifikaciju njezina poslovnog modela. Njime se od banke zahtijevalo da smanji izloženost svoje bilance riziku ograničavanjem svoje izloženosti cikličkim djelatnostima kao što su financiranje brodova i zrakoplova, da ponovno uspostavi ravnotežu svoje mješavine djelatnosti većim usmjeravanjem na regionalna poduzeća i nekretnine i da stabilizira svoje financiranje smanjenjem ovisnosti o veleprodajnom financiranju, uključujući u USD.

([5]) Njemačka je 27. travnja 2016. dostavila izmjenu kataloga preuzetih obveza u kojem je ispravila pogrešku u pogledu jedne obveze.
([6]) Preko Finanzfondsa te dvije savezne zemlje vlasnici su 65 %; Hamburg izravno drži 10,8 %, a savezna zemlja Schleswig-Holstein 9,58 %.

(15) Tijekom 2011. na inicijativu banke HSH gornja granica od 10 milijardi EUR za jamstvo za drugi gubitak postupno je snižena na 7 milijardi EUR (po 1 milijardu EUR u ožujku, lipnju i rujnu 2011.). Tim smanjenjem smanjile su se naknade koje je banka HSH morala platiti Finanzfondsu i ono je uključeno u plan restrukturiranja na kojem se temeljila odluka iz 2011.

(16) Iako se u planu restrukturiranja iz 2011. pretpostavilo da će se cijene čarter usluga oporaviti, tijekom godine nakon 2011. cijene čarter usluga, posebno za kontejnerske brodove, smanjile su se za otprilike jednu trećinu, a slična kretanja utjecala su i na tržišnu vrijednost brodova. Iako je banka HSH znatno smanjila svoju izloženost u brodarskom sektoru, portfelj kredita za taj sektor ostao je njezina glavna djelatnost. Zbog toga je banka HSH bila znatno pogođena tim kretanjima koja su, zajedno s tečajem EUR/USD, bila glavni uzrok vjerojatnosti neispunjenja obveza portfelja brodarskog sektora banke HSH i stoga i potrebnih rezerviranih sredstava za slučaj neotplaćivanja kredita.

(17) Zbog toga je nadzornik 2013. zahtijevao od banke da zatraži vraćanje gornje granice iznosa jamstva za 3 milijarde EUR na početnu razinu od 10 milijardi EUR. Kada je privremeno odobrila ponovno povećanje kao novu mjeru potpore u lipnju 2013. Komisija je izrazila sumnju, na temelju poslovnog plana dostavljenog s prijavljenim ponovnim povećanjem, u obnovu dugoročne održivosti banke HSH i postavila je pitanje treba li banka HSH, kako bi ostvarila taj cilj, prilagoditi svoju poslovnu strategiju i razmotriti alternativne mjere ([7]).

(18) Nakon Odluke o pokretanju postupka banka HSH ne samo da je i dalje znatno podbacivala u provedbi plana restrukturiranja na temelju kojeg je odobrena potpora za restrukturiranje u odluci od 2011. već nije provela ni različite privremene planove koji su dostavljeni službama Komisije.

2.2. **Mjere**

2.2.1. *Ponovno povećanje gornje granice iznosa jamstva u lipnju 2013. („mjera iz 2013.”)*

(19) Ova mjera sastoji se od ponovnog povećanja gornje granice iznosa jamstva za drugi gubitak kako je opisano u uvodnoj izjavi 17. Jamstvo za drugi gubitak znači da je jamac odgovoran nadoknaditi samo gubitke portfelja obuhvaćenog jamstvom koji je premašio tranšu prvog gubitka od 3,2 milijarde EUR koji je snosila banka HSH. Ponovnim utvrđivanjem jamstva na 10 milijardi EUR jamstvom se nadoknađuju gubici u portfelju obuhvaćenom jamstvom između 3,2 i 13,2 milijarde EUR ([8]).

(20) Portfelj obuhvaćen jamstvom imao je početnu knjigovodstvenu vrijednost od otprilike 185 milijardi EUR, što je 2009. činilo otprilike 75 % ukupne bilance banke. Imovina obuhvaćena jamstvom većinom se sastojala od kredita odobrenih klijentima (početna vrijednost 115 milijardi EUR), ali je uključivala i vrijednosne papire s fiksnim prihodima (početna vrijednost 27 milijardi EUR), kredite osigurane obveznicama (početna vrijednost 15 milijardi EUR), jamstva za plaćanja (početna vrijednost 5 milijardi EUR) i vrijednosne papire osigurane imovinom (početna vrijednost 9 milijardi EUR) ([9]).

(21) Na kraju 2015. u okviru jamstva ostalo je neplaćenih otprilike 50 milijardi EUR imovine mjerene prema izloženosti u trenutku neispunjenja obveza („EAD”) ([10]). Ta preostala imovina gotovo su isključivo krediti klijentima većinom u segmentu brodarstva, segmentu poslovnih korisnika i segmentu poslovanja nekretninama.

(22) Gotovinska plaćanja iz jamstva nastaju kada je imovina obuhvaćena jamstvom konačno namirena uz gubitak za banku i nakon što je potpuno iskorištena tranša prvog gubitka od 3,2 milijarde EUR. Trenutačno je samo otprilike 1,6 milijardi EUR gubitaka namireno imovinom obuhvaćenom jamstvom. Nadalje, jamstvom se također osigurava pozitivan knjigovodstveni učinak nadoknađivanjem izdvojenih sredstava za slučaj neotplaćivanja kredita za portfelj obuhvaćen jamstvom, omogućujući banci i nadzorniku da izračunaju i prate „virtualnu” uporabu jamstva, odnosno, očekivana gotovinska plaćanja u okviru jamstva. Naposljetku, dok postoji jamstvo, težina rizika imovine obuhvaćene jamstvom znatno je smanjena, podložno nadzornoj diskreciji.

(23) Kako bi platila za učinke jamstva, banka HSH plaća godišnju osnovnu premiju od 4 % plus dodatnu premiju od 3,85 %.

([7]) Vidjeti uvodnu izjavu 54. Odluke o pokretanju postupka.

([8]) Detaljni opis jamstava dostupan je u uvodnim izjavama 42. do 47. Odluke iz 2011.

([9]) Vidjeti uvodnu izjavu 13. Odluke o pokretanju postupka.

([10]) Izloženost u trenutku neispunjenja obveza znači očekivani iznos gubitka kojem je banka izložena u slučaju da druga ugovorna strana ne izvrši obvezu. Upotrebljava se za izračunavanje kreditnog rizika financijskih institucija.

(24) Godišnja osnovna premija od 4 % sastoji se od dvije sastavnice – 2,20 % naknade i 1,80 % mehanizma za povrat sredstava – i izračunava se na temelju neplaćene gornje granice iznosa. Zbog toga se zbog činjenice da banka upotrebljava jamstvo ne smanjuje osnova za izračun premije jamstva. Banka HSH mora plaćati godišnju osnovnu premiju sve dok se jamstvo ne iskoristi u cijelosti ili ne otkaže tako da više nema neplaćenih jamstava. Prema trenutačnim predviđanjima portfelj se neće smanjiti prije kraja 2025.

(25) Banka HSH mora na stvarne iznose gubitaka namirene jamstvom platiti dodatnu godišnju premiju od 3,85 % u razdoblju od 2009. do 2019., osim ako je jamstvo u cijelosti iskorišteno ili otkazano prije 2019. Stvarni iznos dugovanja u skladu s tom premijom stoga će biti poznat tek nakon što je jamstvo potpuno namireno tako što je iskorišteno ili otkazano. Na dodatnu premiju primjenjuje se dužnički nalog („Besserungsschein") kojim se štiti omjer kapitala banke. Ako se uobičajena stopa kapitala banke spusti ispod minimalne stope od 10 %, plaćanja po stopi osnovnog kapitala (stopa CET1) odgodit će se najkasnije do [2030. – 2040.] (*). U slučaju uspješne prodaje banke davatelj jamstva ima se pravo odreći svojih prava na dodatnu premiju

2.2.2. *Mjere za 2016.*

(26) Njemačka je 21. ožujka 2016. prijavila sljedeće dvije mjere:

(1) podjelu banke HSH na holding društvo („HoldCo") i operativno društvo kćer („OpCo") i podjelu obveza plaćanja naknade za jamstvo na ta dva subjekta („prva mjera za 2016.");

(2) prijenos do 6,2 milijarde EUR imovine iz operativnog društva kćeri na saveznu zemlju Schleswig-Holstein i grad Hamburg („savezna zemlja") po tržišnim cijenama („druga mjera za 2016.").

(27) Prodaja i prijenos do 6,2 milijardi EUR izložene imovine u trenutku neispunjenja obveza detaljno su opisani u relevantnim obvezama koje su uključene u katalog („katalog preuzetih obveza") koji je Njemačka dostavila zajedno s prijavom od 21. ožujka 2016. i koji je priložen ovoj odluci (vidjeti Prilog I.) ([11]).

(28) U skladu s prvom mjerom za 2016. operativno društvo kći zadržat će svu operativnu imovinu i obveze banke HSH, uključujući imovinu obuhvaćenu jamstvom, samo jamstvo i bankovnu dozvolu. Operativno društvo kći platit će 2,20 % naknade za neiskorišteni dio jamstva kao naknadu za zadržavanje koristi jamstva ([12]). Sve ostale obveze u okviru ugovora o jamstvu snosit će holding društvo, odnosno 2,20 % osnovne premije kao naknadu za iskorišteni dio jamstva, 1,80 % osnovne premije predviđene kao mehanizam za povrat sredstava u skladu s odlukom iz 2011. i 3,85 % dodatne premije, uključujući Besserungsschein ([13]).

(29) Društvo holding bit će čisti financijski holding bez operativnih djelatnosti. Imovina holding društva sastojat će se od barem 90 % dionica operativnog društva kćeri i nešto ograničenih likvidnih sredstava koje je osiguralo operativno društvo kći ([14]) za pokrivanje troškova poslovanja holding društva i plaćanja naknade za jamstvo po dospijeću. Odgovornosti holding društva sastojat će se od obveza plaćanja naknade za jamstvo preuzetih u trenutku podjele. Kako bi se smanjio rizik od stečaja holding društva, ono i davatelj jamstva sklopit će ugovor o subordinaciji za te obveze. U skladu s tim sporazumom sva plaćanja koja holding društvo ne može izvršiti odgodit će se do sljedećeg datuma plaćanja po kamatnoj stopi od 10 %.

(30) Operativnom društvu kćeri dopustit će se, kao dodatna mjera, prodaja portfelja do 6,2 milijarde EUR izložene imovine u trenutku neispunjenja obveza saveznoj zemlji po tržišnoj cijeni. Taj se prijenos može izvršiti u različitim tranšama ([15]). Komisija je izvršila neovisnu provjeru tržišne cijene prije prodaje imovine utemeljene na neovisnoj procjeni vrijednosti imovine. U slučaju prijenosa nakon kolovoza 2016. bit će potrebna dodatna procjena tržišne vrijednosti koju će obaviti Komisija ([16]).

(*) Povjerljive informacije
([11]) Vidjeti točke 2. i 4. kataloga preuzetih obveza.
([12]) Vidjeti točku 3.1. kataloga preuzetih obveza.
([13]) Vidjeti bilješku 12.
([14]) Vidjeti točku 2.3. kataloga preuzetih obveza.
([15]) Za više pojedinosti vidjeti točku 4.2. kataloga preuzetih obveza.
([16]) Vidjeti točke 4.1. i 4.2. kataloga preuzetih obveza.

2.3. **Obveze**

(31) Osim obveza povezanih s podjelom na holding društvo i operativno društvo kćer i podjele plaćanja naknade za jamstvo opisane u odjeljku 2.2.2, Njemačka je dostavila dodatne obveze. One se prvo odnose na obvezu prodaje dionica holding društva u operativnom društvu kćeri na temelju otvorenog, nediskriminacijskog, konkurentnog i transparentnog natječajnog postupka najkasnije do 28. veljače 2018. ([17]). U cilju pravodobne provedbe te privatizacije, njemačka nadležna tijela dostavit će Komisiji plan s odgovarajućim etapama prije početka postupka prodaje ([18]). U slučaju uspješnog zaključenja postupka prodaje s pozitivnom cjenovnom ponudom bez potpore (uz zadržavanje jamstva), Komisija se obavješćuje o planiranoj kupovini kako bi mogla ocijeniti održivost novog subjekta. Kupovina se ne provodi prije nego što Komisija donese odluku o odobrenju ([19]). Nakon uspješne prodaje banka će promijeniti ime ([20]).

(32) Ako se postupak prodaje ne okonča uspješno unutar roka, odnosno, ako postupak ne bude zaključen pozitivnom cjenovnom ponudom bez potpore (uz zadržavanje jamstva) ili ako Komisija zaključi da se integracijom operativnog društva kćeri u novi subjekt ne ostvaruje dugoročno održivi poslovni model, Njemačka se obvezala da će operativno društvo kći prestati obavljati svoju novu djelatnost i upravljati svojom imovinom samo u cilju urednog prestanka poslovanja ([21]). Tijekom razdoblja do roka za prodaju, njemačka nadležna tijela obvezala su se da će holding društvo upravljati operativnim društvom kćeri s ciljem zadržavanja njegove održivosti, konkurentnosti i privlačnosti za prodaju ([22]). U tu će se svrhu provoditi daljnje mjere u cilju smanjenja troškova operativnog društva kćeri (pri čemu administrativni troškovi neće premašivati [570 – 590] milijuna EUR 2016. i [520 – 550] milijuna EUR 2017.), jačanja njegove kapitalne osnove (npr. dobrovoljno upravljanje obvezama na temelju odobrenja Komisije), radi obavljanja razboritog upravljanja rizikom i ne plaćanja dividendi ili ostalih plaćanja na instrumente, kao što su hibridni kapitalni instrumenti, koji ovise o profitabilnosti ([23]).

(33) Nadalje, ukupna bilanca operativnog društva kćeri neće premašivati [100 – 110] milijardi EUR 2016. i [90 – 100] milijardi EUR 2017. ([24]). U pogledu financiranja brodova, operativno društvo kći dodatno će smanjiti te aktivnosti i ograničiti svoje novo poslovanja u tom području na [1 – 2] milijarde EUR ([25]). Nadalje, Njemačka se obvezala izvršiti neke od obveza priloženih odluci iz 2011., kao što je obveza da će operativno društvo kćer prekinuti aktivnosti financiranja zrakoplova ([26]), da neće sudjelovati u vanjskom rastu stjecanjem kontrole nad drugim trgovačkim društvima ([27]), da neće obavljati trgovanje vlastitim novcem ([28]) i da neće oglašavati dodjelu državne potpore ili ostvarene prednosti u usporedbi s konkurentima ([29]).

(34) Naposljetku, Njemačka se obvezala da će se operativno društvo kći uskladiti s određenim referentnim vrijednostima u pogledu likvidnosti ([30]) i s ograničenjima u pogledu naknade zaposlenicima operativnog društva kćeri i članovima njegovih odbora i ostalim tijelima. Stoga ukupna naknada svakog od tih pojedinaca neće 15 puta premašivati prosječnu plaću u Njemačkoj ili 10 puta prosječnu plaću banke HSH Nordbank (prije podjele) ([31]).

2.4. **Osnove za pokretanje postupka**

(35) Kako je navedeno u uvodnim izjavama 2. i 15., gornja granica iznosa jamstva snižena je na 7 milijardi EUR 2011., ali se u lipnju 2013. morala ponovno povećati na početnu razinu od 10 milijardi EUR zbog pogoršanja stanja na brodarskom tržištu od 2011. (vidjeti uvodne izjave 16. i 17.).

([17]) Vidjeti točku 5.1. kataloga preuzetih obveza.
([18]) Vidjeti točku 5.4. kataloga preuzetih obveza.
([19]) Vidjeti točku 5.7. kataloga preuzetih obveza.
([20]) Vidjeti točku 5.8. kataloga preuzetih obveza.
([21]) Vidjeti točku 5.9. kataloga preuzetih obveza.
([22]) Vidjeti točku 6. kataloga preuzetih obveza.
([23]) Vidjeti točku 6. podtočke (a) do (e) kataloga preuzetih obveza.
([24]) Vidjeti točku 7.1. kataloga preuzetih obveza.
([25]) Vidjeti točku 7.5. kataloga preuzetih obveza.
([26]) Vidjeti točku 7.2. kataloga preuzetih obveza.
([27]) Vidjeti točku 8. kataloga preuzetih obveza.
([28]) Vidjeti točku 10. kataloga preuzetih obveza.
([29]) Vidjeti točku 12. kataloga preuzetih obveza.
([30]) Vidjeti točku 11. kataloga preuzetih obveza.
([31]) Vidjeti točku 14.2. kataloga preuzetih obveza.

(36) Njemačka je prijavila ponovno povećanje. Ona je zauzela stav da jamstvo čini potporu, ali je dvojila da se ponovno utvrđivanje gornje granice iznosa od 10 milijardi EUR treba smatrati novom potporom jer je ta ista gornja granica već odobrena u odluci iz 2011. ([32]). Dalje je tvrdila da, čak i ako Komisija ponovno povećanje bude smatrala novom potporom, njezina je spojivost već utvrđena u skladu s odlukom iz 2011. ([33]).

(37) Međutim, Komisija je u odluci o pokretanju postupka odlučila da je ponovno povećanje nova potpora. Prvo, povećanje jamstva odobrilo je društvo Finanzfonds, koje je u vlasništvu Hamburga i savezne zemlje Schleswig-Holstein, i ono stoga potječe iz državnih sredstava i njime se podupire banka aktivna na međunarodnom tržištu, što utječe na tržišno natjecanje u bankarskom sektoru i na trgovinu unutar Unije ([34]). Budući da ulagač u tržišnom gospodarstvu ne bi osigurao jamstvo pod takvim uvjetima, njime je banka HSH stavljena u povoljniji položaj u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a ([35]).

(38) Drugo, iako je Njemačka zauzela stav da se ponovno povećanje ne može smatrati novom potporom jer je gornja granica iznosa od 10 milijardi EUR već odobrena odlukom iz 2011., Komisija je objasnila u odluci o pokretanju postupka da je otkaz jamstva obvezujući i da se svaka ponovna uspostava mora smatrati novim sporazumom između davatelja i primatelja jamstva, na temelju nove gospodarske procjene čimbenika rizika koji su se mogli tijekom vremena promijeniti. Budući da takvo povećanje gornje granice iznosa jamstva nije predviđeno u uvjetima jamstva odobrenog odlukom iz 2011., bila je potrebna promjena prethodnih uvjeta. Komisija je stoga odlučila da se povećanje smatra odobravanjem novog jamstva ([36]).

(39) U pogledu privremene spojivosti potpore, Komisija je svoju procjenu u odluci o pokretanju postupka temeljila na članku 107. stavku 3. točki (b) UFEU-a u skladu s kojom se državna potpora može smatrati spojivom s unutarnjim tržištem ako joj je svrha „otklanjanje ozbiljnih poremećaja u gospodarstvu neke države članice". S obzirom na i dalje nestabilno stanje financijskih tržišta, Komisija je potvrdila da bi prestanak poslovanja banke HSH mogao izravno utjecati na financijska tržišta te stoga i na čitavo gospodarstvo Njemačke ([37]). Kada je riječ o načelima koja se primjenjuju na državnu potporu za financijske institucije, Komisija je uputila na točku 15. Komunikacije o bankarstvu iz 2008. ([38]) koja je u trenutku donošenja odluke o pokretanju postupka dodatno razrađena u Komunikaciji o rekapitalizaciji ([39]) i u komunikacijama iz 2010. i 2011. o produljenju ([40]).

(40) Kako je navedeno, Njemačka je 2013. tvrdila da, čak i kad bi Komisija smatrala da je povećanje gornje granice iznosa jamstva nova potpora, u odluci iz 2011. već je utvrđeno da je ta potpora spojiva pa bi ta procjena sad obvezivala Komisiju i ona ne bi mogla doći do drukčijeg zaključka ([41]).

(41) Komisija je objasnila u odluci o pokretanju postupka da, iako je doista odlučila 2011. da je gornja granica iznosa od 10 milijardi EUR spojiva s unutarnjim tržištem, ta se procjena temelji na Komisijinoj evaluaciji jamstva kako ga je Njemačka prijavila 30. travnja 2009. i u svjetlu gospodarske situacije u trenutku kada je donijela odluku iz 2011. i financijskih predviđanja koje je banka HSH predstavila kao osnovu za ispitivanje u toj odluci. Stoga se u planu restrukturiranja tada pretpostavilo da će banka HSH platiti naknade za jamstvo samo za jamstvo od 7 milijardi EUR ([42]).

(42) Komisija je također napomenula u svojoj odluci o pokretanju postupka da su čimbenici koji su bili relevantni za procjenu spojivosti nove potpore bili relevantni i za prethodnu procjenu, ali da su se morali ispitivati u trenutačnom obliku. U tom se kontekstu pri donošenju odluke o spojivosti potpore za ocjenu održivosti banke HSH-a posebno moralo uzeti u obzir trenutačno gospodarsko stanje ([43]).

([32]) Vidjeti uvodnu izjavu 30. Odluke o pokretanju postupka.
([33]) Vidjeti uvodnu izjavu 31. Odluke o pokretanju postupka.
([34]) Vidjeti uvodne izjave 38. i 39. Odluke o pokretanju postupka.
([35]) Vidjeti uvodnu izjavu 40. Odluke o pokretanju postupka.
([36]) Vidjeti uvodnu izjavu 41. Odluke o pokretanju postupka.
([37]) Vidjeti uvodnu izjavu 45. Odluke o pokretanju postupka.
([38]) Komunikacija o primjeni pravila o državnim potporama na mjere vezane za financijske institucije u vezi s tekućom financijskom krizom (SL C 270, 25.10.2008., str. 8.).
([39]) Komunikacija o rekapitalizaciji financijskih institucija u trenutačnoj financijskoj krizi: ograničenje potpora na najmanju potrebnu mjeru i mehanizmi osiguranja protiv pretjeranih narušavanja tržišnog natjecanja (SL C 10, 15.1.2009., str. 2.).
([40]) Komunikacija Komisije o primjeni, počevši od 1. siječnja 2011. godine, pravila o državnim potporama za poticajne mjere u korist banaka u kontekstu financijske krize (SL C 329, 7.12.2010., str. 7.) i Komunikacija Komisije o primjeni, počevši od 1. siječnja 2012. godine, pravila o državnim potporama na poticajne mjere u korist banaka u kontekstu financijske krize (SL C 356, 6.12.2011., str. 7.).
([41]) Vidjeti uvodnu izjavu 47. Odluke o pokretanju postupka.
([42]) Vidjeti uvodnu izjavu 48. Odluke o pokretanju postupka.
([43]) Vidjeti uvodnu izjavu 49. Odluke o pokretanju postupka.

(43) Komisija je u tom kontekstu napomenula da se gospodarsko stanje u brodarskom sektoru, koji je glavna djelatnost banke HSH, u međuvremenu dodatno pogoršalo i stoga je on u odluci iz 2011. već utvrđen kao problematičan za održivost banke. Stoga je kriza u sektoru prometa bila dulja i dublja od očekivanog, utjecala je na kreditnu sposobnost financiranja brodova općenito i dovela do povećanja rizikom ponderirane imovine koju drži banka HSH ([44]).

(44) Komisija je također napomenula u odluci o pokretanju postupka da bi povećanje jamstva dovelo do viših naknada za jamstvo u iznosu od otprilike 1 milijardu EUR i da bi dodatni troškovi znatno utjecali na buduću profitabilnost banke HSH ([45]).

(45) Iako su dodatna jamstva bila ugrađena u poslovni plan priložen obavijesti o ponovnom povećanju jamstva iz 2013., Komisija je sumnjala u pouzdanost pretpostavki na kojima poslovni plan temeljio te ja napomenula i da nedostaje ažurirani scenarij stresa. Budući da banka HSH nije uspjela ostvariti osnovne financijske projekcije iz plana restrukturiranja iz 2011. i u očekivanoj mjeri razviti novu djelatnost, Komisija je dvojila treba li prilagoditi njezinu poslovnu strategiju te treba li poduzeti alternativne mjere za obnovu dugoročne održivosti banke ([46]).

(46) Komisija je iz tih razloga dvojila da će banka HSH postati ponovno održiva kako se pretpostavljalo u odluci iz 2011. i zatražila je dodatne informacije kojima se mogu potvrditi pretpostavke iz poslovnog plana i dostavljeni pregled brodarskog tržišta te dokaze da se dodatnim naknadama za jamstvo ne bi preopteretile financijske sposobnosti banke čak ni u stresnom scenariju ([47]).

(47) Međutim, Komisija stoga u odluci o pokretanju postupka nije izrazila sumnje u pogledu podjele tereta ili o mjerama tržišnog natjecanja odobrenima odlukom iz 2011. i izjavila je da su te mjere u toj fazi i dalje bile primjerene, jer je nova potpora bila unutar granica mjere odobrene 2011. ([48]). S obzirom na nužnost povećanja jamstva i činjenicu da se naknada smatrala primjerenom, Komisija je zaključila da je potpora bila privremeno spojiva s unutarnjim tržištem ([49]).

3. **PRIMJEDBE NJEMAČKE**

(48) Njemačka je u svojim primjedbama na odluku o pokretanju postupka ([50]) prvo ponovila početno stajalište da ponovno povećanje jamstva nije nova mjera potpore jer nije premašivalo gornju granicu od 10 milijardi EUR odobrenu odlukom iz 2011. To znači da se to nije promijenilo činjenicom da je smanjenje imalo obvezujući učinak ili da ugovorom o jamstvu nije predviđeno ponovno povećanje te se morao smatrati novim ugovorom. Prema mišljenju Njemačke, odlučujući je gospodarski učinak ponovnog povećanja na situaciju saveznih zemalja, a njihova se situacija nije promijenila kao posljedica ponovnog povećanja, posebno jer se nije znatno povećala vjerojatnost uporabe ponovno povećane tranše jamstva. Nadalje, ponovno povećanje u velikoj je mjeri bilo u skladu s početnim, potpunim jamstvom koje je Komisija već analizirala u kontekstu odluke iz 2011., ne samo na temelju osnovnog slučaja već i na temelju najgoreg scenarija ([51]).

(49) Drugo, Njemačka je potvrdila svoje prethodno stajalište da je ponovno povećanje, čak i ako se može smatrati novom potporom, bilo obuhvaćeno razlozima za odobrenje iz 2011. kako je Komisija navela u odluci o pokretanju postupka kada je izjavila da u toj fazi nema dvojbi da su podjela tereta i mjere tržišnog natjecanja koje su se smatrale primjerenima i dovoljnima u odluci iz 2011. i dalje primjereni s obzirom na novu potporu koja je unutar granica mjera odobrenih u odluci iz 2011. ([52]). Njemačka tvrdi da Komisiju obvezuju razlozi koje je navela za odobravanje potpore u odluci iz 2011.

([44]) Vidjeti uvodnu izjavu 50. Odluke o pokretanju postupka.
([45]) Vidjeti uvodnu izjavu 52. Odluke o pokretanju postupka.
([46]) Vidjeti uvodne izjave 53. i 54. Odluke o pokretanju postupka.
([47]) Vidjeti uvodnu izjavu 56. Odluke o pokretanju postupka.
([48]) Vidjeti uvodnu izjavu 57. Odluke o pokretanju postupka.
([49]) Vidjeti uvodnu izjavu 63. Odluke o pokretanju postupka.
([50]) Njemačka je dopisom od 30. rujna 2013. dostavila primjedbe koje su odražavale zajedničko stajalište Njemačke, savezne zemlje Schleswig-Holstein, Hamburga i HSH-a.
([51]) Vidjeti, na primjer, uvodnu izjavu 61. odluke o pokretanju postupka iz 2011.
([52]) Vidjeti uvodnu izjavu 57. Odluke o pokretanju postupka.

(50) Treće, Njemačka je tvrdila da se ponovnim povećanjem gornjeg iznosa jamstva podupire svrha obnove dugoročne održivosti banke HSH i, nadalje, da je u skladu s ciljevima plana restrukturiranja odobrenog 2011. Njemačka je u tom kontekstu izjavila da nema razloga sumnjati u dugoročnu održivost banke i održivost njezina poslovnog modela. Tvrdila je da se u međuvremenu nastalim odstupanjima od poslovnog plana ne mogu opravdati drugi zaključci. Odgađanjem djelomičnog otkazivanja jamstva za dvije do tri godine osigurao bi se održiviji i manje rizičan poslovni model s obzirom na nastavak krize brodarskog sektora i uzimajući u obzir nadzorne zahtjeve. Visoke naknade koje banka mora plaćati zbog ponovnog povećanja jamstva bile bi održive jer ona ima dovoljnu kapitalnu osnovu i u svjetlu drugih mjera uključenih u plan restrukturiranja odobren odlukom iz 2011.

(51) Naposljetku, Njemačka je napomenula da je potreba za ponovnim povećanjem jamstva nastala zbog vanjskih čimbenika kao što su nastavak financijske krize, povećani regulatorni zahtjevi za financijske institucije i promjene računovodstvenog standarda Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja (IFRS) za izračun kvota kapitala.

(52) Nakon davanja tih primjedbi Njemačka je nastavila dalje blisko surađivati s Komisijom i dostavila je nekoliko ažuriranih planova restrukturiranja. Prvi je dostavljen u prosincu 2013., revidirani plan restrukturiranja s opreznijim pretpostavkama dostavljen je u travnju 2014., a dodatna ažurirana verzija poslovnog plana dostavljena je u travnju 2015. Nadalje, kad se tim planovima nisu uspjele ublažiti sumnje Komisije u pogledu njihove mogućnosti obnove održivosti HSH-a, njemačka nadležna tijela tražila su druga rješenja. Zahvaljujući tim naporima izrađen je glavni nacrt mjera za 2016. koje je Njemačka dogovorila s Komisijom u listopadu 2015.

(53) Stoga je Njemačka 21. ožujka 2016. ponovno prijavila ponovno povećanje jamstva iz 2013. kao državnu potporu za prodaju, ili u slučaju neuspješne prodaje, za likvidaciju banke HSH.

4. **PROCJENA MJERA**

(54) U pogledu mjere iz 2013., odnosno ponovnog povećanja jamstva sa 7 milijardi EUR na 10 milijardi EUR, koja je privremeno odobrena u odluci o pokretanju postupka, Komisija je već odlučila da ta mjera čini državnu potporu ([53]). Iako je Njemačka u svojim primjedbama na odluku o pokretanju postupka (vidjeti uvodnu izjavu 49.) zauzela stav da ponovno povećanje ne čini novu potporu te da je, i ako čini potporu, ta potpora obuhvaćena razlozima za odobrenje 2011., ona nije obrazložila taj stav i nije ga potkrijepila dokazima. Naposljetku, ponovnom prijavom ponovnog povećanja „kao državne potpore u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a" ([54]) koja će se upotrijebiti za prodaju ili likvidaciju banke HSH, Njemačka je potvrdila ocjenu Komisije. Komisija zbog toga potvrđuje u ovoj odluci svoj zaključak iz odluke o pokretanju postupka da ta mjera čini državnu potporu iz razloga navedenih u toj odluci i bez ponovne procjene.

(55) Međutim, Komisija mora ocijeniti sadržavaju li mjere za 2016. potporu ([55]).

(56) Naposljetku, Komisija mora ocijeniti može li se smatrati da su predmetne mjere, odnosno mjera iz 2013. i mjere za 2016. (ako sadržavaju potporu), spojive s unutarnjim tržištem.

4.1. **Postojanje potpore u mjerama za 2016.**

(57) Komisija primjećuje da njemačka nadležna tijela tvrde da u okviru mjera za 2016. neće biti dodijeljena dodatna državna potpora.

(58) U skladu s člankom 107. stavkom 1. UFEU-a državna potpora znači „svaka potpora koju dodijeli država članica ili koja se dodjeljuje putem državnih sredstava u bilo kojem obliku koja narušava ili prijeti da će narušiti tržišno natjecanje stavljanjem određenih poduzetnika ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj, nespojiva je s unutarnjim tržištem u mjeri u kojoj utječe na trgovinu među državama članicama". Mjera čini državnu potporu u smislu te odredbe ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti: (a) mjera se mora moći pripisati državi i financirati državnim sredstvima; (b) njome se njezinom primatelju mora osiguravati prednost; (c) ta prednost mora biti selektivna; i (d) mjerom se mora narušavati ili prijetiti da će se narušiti tržišno natjecanje i ona mora moći utjecati na trgovinu među državama članicama.

([53]) Vidjeti uvodne izjave 37. i 38.
([54]) Dopis koji je Njemačka dostavila zajedno s prijavom 21. ožujka 2016.
([55]) Vidjeti odjeljak 2.2.2.

(59) U pogledu državnih sredstava, prva mjera za 2016. sadržava klauzulu o subordinaciji i mehanizam djelomične odgode obveze plaćanja naknade za jamstvo prema javnim vlasnicima. One su uključene kako bi se rizik od nesolventnosti u pogledu holding društva snizio na najnižu moguću razinu. Te se odredbe odnose na obveze plative javnim vlasnicima kao naknada i, ako se prvom mjerom za 2016. osiguravala prednost banci HSH, ti elementi mogli bi podrazumijevati gubitak državnih sredstava.

(60) Komisija stoga smatra da dvije mjere za 2016. uključuju državna sredstva, prva mjera za 2016. u obliku sporazuma o podređivanju i mehanizma djelomične odgode plaćanja naknada za jamstvo u skladu s odlukom iz 2011. te druga mjera za 2016. u obliku novca koji savezne zemlje plaćaju operativnom društvu kćeri za prenesenu imovinu.

(61) Druga mjera za 2016., kupovina imovine koju obavljaju savezne zemlje, mjera je koju je poduzela država. Prva mjera za 2016., izmjena strukture plaćanja naknade, može se pripisati javnim vlasnicima društva Finanzfonds te stoga i državi. To je pripisivanje razvidno iz činjenice da je izmjena dio većeg paketa mjera u čijem su slaganju savezne zemlje aktivno sudjelovale.

(62) Mjerama iz 2016. pogoduje se banci HSH. One su stoga selektivne. Njima bi se moglo narušiti tržišno natjecanje sprječavanjem uobičajenog rezultata tržišnih snaga. One utječu na trgovinu među državama članicama zbog liberalizacije financijskih usluga u Uniji.

(63) Kako bi mogla utvrditi čine li mjere za 2016. potporu, Komisija stoga mora procijeniti osigurava li se mjerama za 2016. banci HSH dodatna prednost uz prednost koja joj je već osigurana mjerom iz 2013.

(64) Prije nego što može ocijeniti pitanje dodatne prednosti mjera za 2016., Komisija se prvo mora podsjetiti funkcioniranja jamstva da bi mogla ocijeniti kakav će učinak na njegovo funkcioniranje imati provedba predloženih mjera za 2016.

4.1.1. *Mehanika jamstva i učinak mjera za 2016.*

(65) Jamstvo za drugi gubitak kako je odobreno odlukom iz 2011. u obliku je sintetske sekuritizacije. To znači da se cijeli portfelj obuhvaćen jamstvom umjetno dijeli na tri tranše:

(1) junior tranšu ili dio prvog gubitka od 3,2 milijarde EUR koji u cijelosti pokriva banka i koji je već otpisan;

(2) mezaninsku tranšu ili dio drugog gubitka od 10 milijardi EUR za koji jamči država (7 milijardi EUR neplaćenih od 2011. i dodatne 3 milijarde EUR privremeno odobrene u odluci o pokretanju postupka) i

(3) nadređenu tranšu.

(66) Postojanje jamstva ima dvije glavne skupine učinaka, a to su učinci na računovodstvo u okviru IFRS-a i učinci na kapitalne zahtjeve u okviru regulatornih i bonitetnih pravila koja primjenjuje nadzornik.

Računovodstveni učinci

(67) U prvom stupnju jamstvom se nadoknađuju ukupni gubici portfelja obuhvaćenog jamstvom iznad 3,2 milijarde EUR i ispod 13,2 milijarde EUR ([56]).

(68) Ako se imovina obuhvaćena jamstvom još nalazi na bilanci, umanjene vrijednosti i rezerviranja u pogledu te imovine u skladu s IFRS-om prebijaju se stavkom naknade istog iznosa. Tek kad imovina bude konačno namirena i kada nestane s bilance i pojasne se nastali gubici, potraživanja za nadoknadom u okviru jamstva mogu se namiriti u gotovini.

([56]) Gubici se u cijelosti nadoknađuju kada je iskorišten dio prvog gubitka banke od 3,2 milijarde EUR i do iznosa gornje granice od 10 milijardi EUR. Davatelj jamstva vraća banci svaki euro izgubljen na portfelju obuhvaćenom jamstvom od 3,2 milijarde EUR plus jedan euro gubitaka do13,2 milijarde EUR gubitaka.

(69) Zbog tih različitih vrsta zahtjeva za nadoknadu u okviru jamstva javljaju se različite mjere za uporabu jamstva:

(1) iznos jamstva koji se trenutačno stvarno upotrebljava („iznos koji se stvarno upotrebljava") odgovara iznosu namirenih gubitaka u okviru portfelja obuhvaćenog jamstvom u određenom trenutku. Na kraju 2015. stvarno je namireno [1,2 – 2,0] milijarde EUR gubitaka. Zna se da će se taj iznos povećati za [2 – 3] milijarde EUR 2016. na temelju potraživanja čija je namira trenutačno u tijeku;

(2) s druge strane, neiskorišteni iznos jamstva („neiskorišteni iznos") iznos je koji je još dostupan za daljnje gubitke, u ovom slučaju [8,2 – 10,0] milijardi EUR (ukupno 10 milijardi EUR jamstva minus razlika između [3,2 – 5,0] milijardi EUR namirenih i poznatih gubitaka i 3,2 milijarde EUR dijela prvog gubitka);

(3) ukupni iznos iskorištenog jamstva („ukupni iskorišteni iznos") odnosi se na iznos jamstva koji će biti isplaćen kada bude iscrpljen cijeli portfelj koji je izvorno bio obuhvaćen jamstvom. Još se ne može znati koji će biti ukupni iskorišteni iznos;

(4) danas je najbliži iznos ukupnom iskorištenom iznosu virtualna uporaba jamstva („virtualna uporaba") izračunana kao stvarni iskorišteni iznos plus rezerviranja u okviru IFRS-a u pogledu portfelja obuhvaćenog jamstvom. Virtualna uporaba trenutačno iznosi [6 – 8] milijardi EUR ([9,2 – 11,2] milijardi EUR stvarnog iskorištenog iznosa plus rezerviranja minus 3,2 milijarde EUR dijela prvog gubitka). Banka izračunava i procijenjeni ukupni iskorišteni iznos („procijenjeni ukupni iskorišteni iznos").

(70) Za jamstvo se plaćaju dvije sastavnice naknada: osnovna premija od 4,00 % („osnovna premija") i dodatna premija od 3,85 % („dodatna premija"). Osnova za izračun osnovne premije jest ukupni iznos neplaćenog jamstva, odnosno 10 milijardi EUR. Osnova za izračun dodatne premije jest ukupni iskorišteni iznos koji još ne može biti poznat ([57]).

(71) U skladu s IFRS-om, naknade koje se plaćaju na neplaćeno jamstvo tumače se kao premije za osiguranje i donose jednostavan trošak u računu dobiti i gubitka.

(72) Međutim, kada postane vjerojatno da će se jamstvo iskoristiti ili ako je stvarno iskorišteni iznos veći od nule, plaćanja naknade na taj dio jamstva postaju predvidljiva. U okviru IFRS-a, takve naknade slične su obvezama (korist je zaprimljena, ali se mora otplatiti) i potrebna su rezerviranja za otplatu. Odgovarajuće razine rezerviranja u okviru IFRS-a moraju se povećati kada se poveća procijenjeni ukupni iskorišteni iznos. Stoga se svakim dodatnim korištenjem jamstva povećava procijenjeni ukupni iskorišteni iznos, u odgovarajućoj mjeri povećavaju se naknade u budućnosti te se povećavaju potrebna rezerviranja.

(73) Na dodatnu premiju primjenjuje se mehanizam odgode, the Besserungsschein, koji se primjenjuje na konsolidiranoj razini kapitala za banku HSH (holding društvo + operativno društvo kći) u iznosu od 10 % stope CET1. Tim mehanizmom odgode omogućuje se odgoda plaćanja u cijelosti na razdoblje do jedne godine [2030. – 2040.]. Nadalje, taj mehanizam odgode uključuje rezerviranja za buduća plaćanja koja su i sama uključena u Besserungsschein. To znači da se takva rezerviranja mogu osloboditi za ublažavanje gubitaka ako bi ti gubici uzrokovali smanjenje stope CET 1 na manje od 10 % ([58]).

Bonitetni učinci

(74) Drugo, prema nadzornoj formuli iz okvira Basel II („nadzorna formula") koja se primjenjuje na strukture sintetske sekuritizacije kao što je jamstvo za drugi gubitak, postojanjem jamstva smanjuje se na 20 % težina rizika koja će se primjenjivati na nadređenu tranšu pri izračunu rizikom ponderirane imovine („RWA") ([59]).

(75) U skladu s regulatornim pravilima i uzimajući u obzir nadzorne diskrecijske odluke pri njihovoj primjeni, da bi jamstvo zadržalo taj učinak mora se voditi računa o dvama ograničenjima. Prvo ograničenje ovisi o bonitetnom izračunu očekivanih gubitaka (u osnovnom scenariju) dok drugo ograničenje ovisi o neočekivanim gubicima (dodatni gubici u najgorem scenariju) u preostalom portfelju obuhvaćenom jamstvom. Razine očekivanih

([57]) Vidjeti uvodne izjave 24. i 25.
([58]) Vidjeti uvodnu izjavu 25.
([59]) RWA izračunava nadzornik kako bi utvrdio apsolutni iznos kapitala koji banka mora držati.

i neočekivanih gubitaka u preostalom portfelju moraju se u određenoj mjeri pokriti neiskorištenim iznosom jamstva. Povreda jednog ili obaju ograničenja stoga ovisi o dostupnom neiskorištenom iznosu jamstva na koji znatno utječe iznos namirenih gubitaka.

(76) U slučaju povrede prvog ograničenja, primjenom nadzorne formule povećat će se razine RWA-a zbog nadređene tranše i takvo će povećanje biti razmjerno opsegu manjka pokrivenosti od najniže razine od 20 %. U slučaju povrede drugog ograničenja, nadzorna formula više uopće neće biti primjenjiva. U tom slučaju razine RWA-a na nadređenoj tranši odmah će se povećati s najnižih 20 % na razinu koja bi bila primjenjiva da nema jamstva („učinak litice").

4.1.2. *Prednost prve mjere za 2016.*

(77) Prema prijavi, banka HSH podijelit će se u holding društvo i operativno društvo kćer. Naknade za jamstvo prema nadoknadi za jamstvo odobrenoj 2011. ne mijenjaju se. Međutim, njihovo će se plaćanje podijeliti na sljedeći način:

(1) operativno društvo kći i dalje će plaćati 2,20 % na trenutačno neiskorišten dio jamstva

(2) holding društvo preuzima sva ostala plaćanja naknade za jamstvo:

(1) 1,80 % na ukupni neplaćeni iznos jamstva;

(2) 2,20 % na već iskorišteni dio jamstva;

(3) 3,85 % na u konačnici iskorišteni dio jamstva na koje se primjenjuje Besserungsschein.

(78) Ta podjela na operativno društvo kći i društvo holding znači da će računovodstveni učinak od naknade za jamstvo nastaviti nastajati na razini operativnog društva kćeri dok će svi zahtjevi za rezerviranje u okviru IFRS-a koji proizlaze iz postupanja s plaćanjima naknada na iskorišteni dio jamstva sada nastajati u holding društvu. Međutim, Komisija ističe da na konsolidiranoj razini banke (holding društvo + operativno društvo kći) nema promjene u strukturi jamstva ili njegovim učincima pa se stoga samom podjelom ne osigurava dodatna prednost društvu HSH.

(79) U skladu s obvezama koje je dostavila Njemačka, holding društvo neće samo upravljati niti jednom djelatnošću i stoga neće imati priljev prihoda osim onoga koji proizlazi iz njegovih dionica u operativnom društvu kćeri. Holding društvo zaprimit će, međutim, 260 milijuna EUR likvidnih sredstava od operativnog društva kćeri, 50 milijuna EUR za troškove poslovanja tijekom razdoblja prodaje i 210 milijuna EUR za servisiranje plaćanja naknade za jamstvo po dospijeću.

(80) Na temelju prethodno opisane podjele obveza Komisija ističe da će iznos naknada koje tijekom postupka prodaje plaća holding društvo na kraju 2016. i 2017. godine ovisiti o sljedećem:

(1) ukupnom neplaćenom iznosu jamstva (osnova za izračun 1,80 % naknade za jamstvo, „1. sastavnica naknade");

(2) stvarno iskorištenom iznosu jamstva 2016. i 2017. (osnova za izračun dijela 2,20 % naknade za jamstvo koju je preuzelo holding društvo, „2. sastavnica naknade"); i

(3) ukupno iskorištenom iznosu jamstva (osnova za izračun 3,85 % naknade za jamstvo na koje se primjenjuje Besserungsschein, „3. sastavnica naknade").

Sastavnica osnovne premije od 1,80 %

(81) U pogledu 1. sastavnice naknade, ukupna razina neplaćenog jamstva trenutačno iznosi 10 milijardi EUR, uključujući mjeru iz 2013. Ta se razina ne može dodatno povećati jer je iznos od 10 milijardi EUR fiksna gornja granica. Ta se razina vjerojatno neće smanjiti tijekom postupka prodaje.

(82) Budući da je ta razina od 10 milijardi EUR osnova za izračun 1. sastavnice naknade od 1,80 %, Komisija smatra da će godišnja obveza plaćanja naknade u okviru 1. sastavnice naknade iznositi 180 milijuna EUR.

Sastavnica osnovne premije od 2,20 %

(83) U pogledu 2. sastavnice naknade, Komisija podsjeća da će se prema najnovijim dostupnim procjenama iznos namirenih gubitaka portfelja obuhvaćenog jamstvom povećati na otprilike [3.2 – 5,0] milijardi EUR 2016., odnosno [0 – 1,8] milijardi EUR više od tranše prvog gubitka od 3,2 milijarde EUR.

(84) Taj će se iznos dodatno povećati za iznos gubitaka banke HSH tijekom druge mjere za 2016., odnosno prijenosa do 6,2 milijardi EUR izložene imovine u trenutku neispunjenja obveza javnim vlasnicima. U skladu s obvezama, vrijednosti prijenosa imovine utvrdit će se u skladu s popisom priloženim prijavi koji odgovara rezultatima procjene tržišne cijene stručnjaka Komisije.

(85) Komisija podsjeća da banka u skladu s obvezama planira do kraja lipnja 2016. prenijeti samo 5 milijarde EUR izložene imovine u trenutku neispunjenja obveza. Do datuma prijenosa jamstvo će većinom biti neiskorišteno i povezana plaćanja naknade stoga će izvršavati operativno društvo kćeri.

(86) Na temelju popisa transfernih vrijednosti (vidjeti Prilog II. ovoj odluci) i ovisno o tome kako će se uporaba jamstva poboljšati, mogući dodatni gubici od prijenosa portfelja od 5 milijardi EUR EAD-a odabranih s popisa od [8 – 10] milijardi EUR izložene imovine u trenutku neispunjenja obveza i namirene u okviru jamstva kretat će se redoslijedom od [1 – 4] milijarde EUR do [1 – 4] milijarde EUR.

(87) Komisija stoga smatra da će obveza plaćanja naknade u okviru 2. komponente naknade za šest mjeseci 2016. vjerojatno iznositi od [25 – 35] milijuna EUR do [25 – 35] milijuna EUR.

Dodatna premija od 3,85 %

(88) U pogledu 3. komponente naknade, Komisija podsjeća da se na plaćanje 3,85 % primjenjuje Besserungsschein koji se primjenjuje na razini konsolidiranog kapitala za banku HSH (holding društvo + operativno društvo kći) od 10 % stope CET1. Prema posljednjim dostupnim podacima, banka HSH već se nalazi na nižem pragu od 10 % stope CET 1 s otprilike [700 – 800] milijuna EUR rezerviranja preostalih u okviru Besserungsscheina.

(89) Zbog dodatnih gubitaka između [1 – 4] milijardi EUR i [1 – 4] milijardi EUR u slučaju prijenosa 5 milijardi EUR izložene imovine u trenutku neispunjenja obveza s banke na savezne zemlje povećat će se očekivani iskorišteni iznos jamstva i daljnji zahtjevi za rezerviranja u okviru IFRS-a za 2. i 3. sastavnicu naknade.

(90) Prema procjeni Komisije, dodatna potreba za rezerviranjem koja nastaje u okviru IFRS-a za 2. sastavnicu naknade vjerojatno će okvirno iznositi od [700 – 900] milijuna EUR do [700 – 900] milijuna EUR.

(91) U skladu s planom restrukturiranja koji je dostavila banka, ta se dodatna rezerviranja vjerojatno neće financirati neto prihodom banke i stoga će vjerojatno dovesti do zahtjeva u pogledu Besserungsscheina na konsolidiranoj razini za otprilike isti iznos. Međutim, bilo kakva naknada iz Besserungsscheina ograničena je na iznos preostale rezerve, odnosno na [700 – 800] milijuna EUR. Dodatnom naknadom od [700 – 900] milijuna EUR do [700 – 900] milijuna EUR stoga će se uzrokovati smanjenje stope CET1 na konsolidiranoj razini na manje od 10 %.

(92) Rezerviranje za 3. sastavnicu naknade podliježe Besserungsscheinu (vidjeti uvodnu izjavu 73.). Stoga, budući da će se nakon rezerviranja za 2. sastavnicu naknade iskoristiti cijela rezerva u okviru Besserungsscheina i stopa CET1 već će se smanjiti ispod 10 %, dodatne rezervacije za 3. sastavnicu naknade isto će se morati odgoditi.

(93) Svaki prijenos imovine tijekom razdoblja prodaje veći od 5 milijardi EUR, kako je dopušteno u okviru obveza koje je dostavila Njemačka, vjerojatno će dovesti do daljnjih gubitaka. Takvim gubicima samo će se dodatno smanjiti stopa CET1 na konsolidiranoj razini te će se dodatno smanjiti vjerojatnost da će se ona povećati iznad 10 %. Samo u takvom slučaju bit će potrebna plaćanja ili rezerviranja za 3. sastavnicu naknade.

(94) Komisija stoga smatra vjerojatnim da tijekom postupka prodaje neće biti potrebno nikakvo plaćanje ili rezerviranje u okviru 3. sastavnice naknade. Komisija dalje podsjeća da će savezne zemlje nakon uspješne prodaje u skladu s ugovorom o jamstvu imati pravo odreći se obveze plaćanja dodatne premije od 3,85 % ([60]).

([60]) To je pravo već utvrđeno u izvornom ugovoru o jamstvu koji je sklopljen 2009.

Plaćanja naknade u okviru prve mjere za 2016.

(95) Stoga, na temelju dostavljenih informacija, uključujući činjenicu da će se druga mjera za 2016., odnosno prijenos imovine, provesti na kraju lipnja 2016., Komisija zaključuje da će obveze plaćanja naknade holding društva za 2016. vjerojatno iznositi između [205 – 210] milijuna EUR i [210 – 220] milijuna EUR. Komisija pozitivnom smatra činjenicu da se taj raspon može okvirno usporediti s 210 milijuna EUR likvidnih sredstava koja je holding društvu osiguralo operativno društvo kći.

(96) Nadalje, operativno društvo kći plaća 2,20 % naknada za neiskorišteni iznos jamstva bez dodatnog mehanizma odgode kojim je posebno obuhvaćen ukupnih iznos plaćanja tijekom prvih šest mjeseci 2016. prije provedbe druge mjere za 2016.

(97) Stoga, na temelju dostupnih informacija, plaćanja naknade za jamstvo koja će savezne zemlje zaprimiti za 2016. nakon provedbe mjera za 2016. vjerojatno neće biti niža od [385 – 400] milijuna EUR ([175 – 190] milijuna EUR operativno društvo kći + 210 milijuna EUR holding društvo). To upućuje na iznos od najviše [0 – 15] milijuna EUR plaćanja naknade tijekom 2016. koji se može odgoditi do sljedećeg datuma plaćanja. Svaka takva odgoda nadoknadit će se po godišnjoj kamatnoj stopi od 10 %.

Plaćanja naknade 2017.

(98) Komisija ipak napominje da razina plaćanja naknade za 2017. na razini holding društva može biti veća s obzirom na mogućnost prijenosa dodatne imovine u okviru jamstva na javne vlasnike i činjenice da će holding društvo tijekom cijele godine morati plaćati 2,20 % premije za jamstvo.

(99) Kako je prethodno navedeno, holding društvo neće imati prihoda pa stoga postoji vjerojatnost da u slučaju prodaje operativnog društva kćeri nakon dospijeća naknada za 2017. holding društvo neće moći izvršiti te obveze plaćanja naknade za 2017. u trenutku njihova dospijeća. U tom slučaju, prema preuzetim obvezama koje je dostavila Njemačka, plaćanja naknade odgodit će se do sljedećeg datuma plaćanja uz godišnju kamatnu stopu od 10 %.

(100) Komisija podsjeća da je prema preuzetim obvezama koje je dostavila Njemačka krajnji datum za prodaju društva HSH 28. veljače 2018. i da će se prihod holding društva od uspješne prodaje prvo iskoristiti za plaćanje obveza plaćanja naknade koje nastaju u okviru jamstva.

(101) Stoga će se obveze plaćanja naknade koje se ne mogu ispoštovati na kraju 2017. odgoditi samo ako operativno društvo kći još do tog datuma nije prodano. Čak ni u tom slučaju odgoda ne bi bila dulja od dva mjeseca, do prodaje operativnog društva kćeri ili njegove likvidacije. Takva moguća odgoda nadoknadit će se po godišnjoj kamatnoj stopi od 10 %.

Zaključak

(102) Komisija zaključno napominje da postoji vjerojatnost da plaćanja naknade u iznosu od 400 milijuna EUR koja bi u skladu s trenutačnim ugovorom o jamstvu dospjela na kraju 2016. (1,80 % + 2,20 % na neplaćeno jamstvo od 10 milijuna EUR) neće biti plaćena u cijelosti, iako vjerojatno neće biti odgođeno više od [0 – 15] milijuna EUR. Nadalje, iako će plaćanja naknade za 2017. možda morati u cijelosti biti odgođena, takva odgoda bit će ograničena na najviše dva mjeseca s obzirom na rok prodaje 28. veljače 2018.

(103) U skladu s preuzetim obvezama, sve odgode nadoknadit će se uz godišnju kamatnu stopu od 10 %. Najlikvidnijim podređenim obveznicama banke HSH ([61]) trgovalo se s godišnjim prinosom od 7,5 % do 8 % nakon sporazuma sklopljenog u listopadu 2015. i trenutačno se njima trguje po stopi od otprilike 10,6 %. Ta dva izdanja dospijevaju tijekom postupka prodaje u veljači 2017. s 928 milijuna EUR zamišljenog kapitala koji treba otplatiti. Oni su naznaka tržišne cijene rizika za izloženost sličnu kapitalu banke HSH te konzervativna procjena onoga što bi bila tržišna naknada za moguću odgodu plaćanja naknade.

(104) Uzimajući u obzir trgovački raspon prinosa od tih podređenih izdanja banke HSH i činjenicu da će bilo kakva odgoda tijekom 2016. vjerojatno biti ograničena na najviše [0 – 15] milijuna EUR, Komisija smatra da je naknada za godišnjih 10 % platnog rizika od [0 – 15] milijuna EUR odgođena za godinu dana u skladu s tržišnim uvjetima.

([61]) ISIN-ovi DE000HSH2H15 i DE000HSH2H23.

(105) Kada je riječ o mogućoj odgodi koja nastaje zbog obveza koje dospijevaju 2017., Komisija prvo primjećuje da će nastati samo ako se prodaja ne dogodi prije kraja 2017. Drugo, ako će iznos moguće odgode vjerojatno biti sličan neplaćenom iznosu svakog od dva podređena izdanja, takva odgoda bila bi ograničena na najviše dva mjeseca s obzirom na konačni rok prodaje, čime će se znatno ograničiti rizik preuzet odgodom naknada. S obzirom na znatno kraće dospijeće bilo koje odgode koja se odnosi na 2017. u usporedbi s dospijećem subordiniranih izdanja i odgovarajućim nižim rizikom, Komisija smatra da je naknada godišnjih 10 % u skladu s tržišnim uvjetima.

(106) Komisija zaključuje da, budući da je vjerojatnost moguće odgode dijela priljeva od naknade za jamstvo zbog javnih vlasnika (a) 2016. vrlo mala, ako je ima, (b) ograničenog trajanja (ako uopće do nje dođe, ovisno o stvarnom datumu prodaje) za naknade koje dospijevaju 2017. i (c) u svakom slučaju se nadoknađuje po kamatnoj stopi u skladu s tržišnim uvjetima, banka HSH ne ostvaruje dodatnu prednost od provedbe prve mjere za 2016. zbog rizika koji proizlaze iz (a) i (b).

4.1.3. *Prednost druge mjere za 2016.*

(107) U skladu s preuzetim obvezama koje je dostavila Njemačka, banka HSH prenijet će na savezne zemlje portfelj od najviše 6,2 milijarde EUR izložene imovine u trenutku neispunjenja obveza koja je trenutačno obuhvaćena jamstvom. Taj se prijenos može izvršiti u više tranši za vrijeme trajanja postupka prodaje 2016. i 2017.

(108) U cilju definicije portfelja koji će se prenijeti, Njemačka i banka utvrdile su da se na javne vlasnike može prenijeti [8 – 10] milijuna EUR izložene imovine u trenutku neispunjenja obveza koja je obuhvaćena jamstvom. Komisija napominje da u osnovi svu tu imovinu čine krediti koji se ne otplaćuju koji se svi nalaze u brodarskom sektoru koji je bio jedan od glavnih uzroka teškoća banke ([62]).

(109) Budući da trenutačno na tržištu ne postoji kupac za tu imovinu, Komisija smatra da takav prijenos javnim vlasnicima odgovara mjeri imovine smanjene vrijednosti. U skladu s prvim načelima i kako je navedeno u nedavnim odlukama Komisije o kreditima koji se ne otplaćuju u Italiji i Mađarskoj ([63]), može se smatrati da takav prijenos imovine ne čini državnu potporu samo ako se transakcija izvrši pod tržišnim uvjetima.

(110) Komisija je posebno objasnila da zbog prirode portfelja i nepostojanja kupca na tržištu ona svoju procjenu vrijednosti temelji na načelima izračuna tržišne vrijednosti navedenima u Komunikaciji o imovini smanjene vrijednosti ([64]). Stoga glavni cilj procjene vrijednosti nije izračunati pravičnu vrijednost već tržišnu vrijednost na temelju koje, ako se upotrebljava kao transferna cijena u transakciji s javnim tijelom, Komisija može zaključiti da se transakcijom po toj cijeni ne osigurava prednost banci i ona stoga isključuje postojanje državne potpore. Procjena vrijednosti stoga mora biti posebno oprezna i konzervativna.

(111) Komisija je zaposlila neovisne stručnjake za procjenu vrijednosti da joj pomognu pri utvrđivanju tržišne vrijednosti te imovine.

Procjena tržišne vrijednosti

(112) Nakon prvog zahtjeva za informacije Komisije i njezinih stručnjaka iz sredine prosinca 2015., banka je informacije dostavila 18. siječnja 2016. Između 20. siječnja i 19. ožujka 2016. održani su brojni kontakti, sastanci, razgovori i dostave podataka.

(113) Portfelj se sastoji od otprilike […] kredita osiguranih […] brodovima i nekom drugom imovinom. Kako bi se izbjegla pitanja unakrsne kolateralizacije, banka je osigurala i takozvanu razinu oblikovanja koja je najniža razina na kojoj se kolateral može utvrditi kao kolateral za točno jednu liniju. U portfelju ima […] linija oblikovanja.

([62]) Vidjeti odjeljak 2.1.
([63]) Slučajevi državne potpore SA.43390 (2016/N) i SA.38843 (2015/N), odluke će biti objavljene.
([64]) Komunikacija Komisije o postupanju s imovinom smanjenje vrijednosti u bankarskom sektoru Zajednice (SL C 72, 26.3.2009., str. 1.).

(114) U skladu s načelima oprezne i konzervativne procjene vrijednosti i na temelju podataka koje je banka stavila na raspolaganje, stručnjaci Komisije iznijeli su niz pretpostavki. Na primjer, ako stručnjacima Komisije nisu stavljeni na raspolaganje nikakvi podaci, kao što su podaci o kolateralima koji nisu brodovi, vrijednost tih kolaterala procijenjena je kao nula i oni su isključeni iz izračuna. Nadalje, budući da nije bilo podataka o točnom redoslijedu potraživanja različitih vjerovnika u pogledu priljeva od kolaterala, sva potraživanja u pogledu brodskih kolaterala koja ne proizlaze iz potraživanja obuhvaćenih jamstvom smatrala su se nadređenima i oduzimala su se od vrijednosti kolaterala. Naposljetku, nije se uzela u obzir korist u slučaju kada je banka nedavno restrukturirala kredite.

(115) Stručnjaci Komisije koriste se modelom diskontiranog novčanog toka. Svi operativni novčani tokovi kalibrirani su na tržišne podatke koji se mogu promatrati kao što su postojeći brodarski ugovori. Likvidacijske vrijednosti brodova oduzete su od novijih procjena procjenitelja kako bi se uzeli u obzir troškovi prodaje i trenutak prodaje te radi ispravka statistički uočljivih pristranosti u procjenama određenih procjenitelja. Gospodarski životni vijek brodova prilagođen je na niže prema uočljivim podacima. Svi novčani tokovi uspoređeni su s dostupnim referentnim vrijednostima trećih strana i ograničeni su prema tim referentnim vrijednostima. Stope rasta novčanih tokova i likvidacijske vrijednosti izračunane su na temelju tih tržišnih referentnih vrijednosti, ali su ograničene na rok od pet godina.

(116) Dok je krajnji datum procjene vrijednosti koji je dogovoren s bankom bio 31. prosinca 2015., većina podataka koje je ona dostavila odnosila se na 30. rujna 2015. Stručnjaci Komisije stoga su iz procjene vrijednosti isključili sve novčane tokove nastale u četvrtom tromjesečju 2015. u skladu s primjenjivim predviđanjima.

(117) Na temelju procjene vrijednosti svojih stručnjaka, Komisija je došla do zaključka da je tržišna vrijednost cijelog portfelja od [8 – 10] milijardi EUR izloženosti u trenutku neispunjenja obveza iznosi [33,4 – 56,8] % izloženosti u trenutku neispunjenja obveza. Raspon portfelja od 6,2 milijarde EUR izloženosti u trenutku neispunjenja obveza koji se mogu odabrati među tom imovinom imaju tržišnu vrijednost od 33,4 % do 56,8 %: Procjena vrijednosti stavljena je na raspolaganje Njemačkoj i banci na razini oblikovanja po pojedinim linijama.

Zaključak

(118) U skladu s preuzetim obvezama, banka i javni vlasnici upotrijebit će tu procjenu vrijednosti po pojedinim linijama koja je priložena prijavi i ovoj odluci (Prilog II.) za utvrđivanje primjenjive transferne vrijednosti određenog portfelja. Veličina odabranog portfelja uključujući sve tranše ne može biti veća od 6,2 milijarde EUR izloženosti u trenutku neispunjenja obveza. U skladu s preuzetim obvezama, za svaki prijenos nakon 31. kolovoza 2016. Komisija će morati ponovno ocijeniti odabranu imovinu kako bi osigurala prilagodbu tržišne vrijednosti uzimajući u obzir razvoj imovine i tržišta.

(119) Naposljetku, Komisija ističe da će zbog prodaje kredita saveznim zemljama banci nastati dodatni gubici koji će se morati apsorbirati kroz dobit i gubitke i pokriti dostupnim kapitalom banke. Komisija dalje podsjeća da bi takva prodaja mogla imati negativan učinak na funkcioniranje jamstva opisanog u uvodnim izjavama 75. i 76. i ovisila bi o diskreciji nadzornika. Svim tim učincima mogla bi se dodatno pogoršati kapitalna pozicija banke. Međutim, Komisija ističe da se banci ni u kojem slučaju neće osigurati dodatna potpora u obliku kapitala.

(120) Komisija se procjenom preuzetih obveza uvjerila da će se druga mjera za 2016. koja se sastoji od prijenosa imovine na javne vlasnike provoditi po tržišnoj vrijednosti i da se njome neće osigurati prednost. Trenutačna kapitalna pozicija banke apsorbirat će gubitke bez dodatne potpore.

4.1.4. *Zaključak*

(121) Na temelju prethodne procjene, Komisija zaključuje da mjere za 2016. ne sadržavaju državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.

4.2. **Spojivost**

(122) Kako je Komisija ocijenila u prethodnom odjeljku, mjere za 2016. ne sadržavaju državnu potporu.

(123) Kada je riječ o mjeri iz 2013., Komisija ju je u odluci o pokretanju postupka proglasila privremeno spojivom ali je pokrenula formalni istražni postupak zbog sumnji u spojivost mjere, posebno zbog „sumnji na temelju novog poslovnog plana da će banka HSH ponovno postati održiva kako se pretpostavljalo u odluci o restrukturiranju iz 2011." ([65]).

(124) Budući da je mjera iz 2013. prijavljena i proglašena privremeno spojivom prije nego što se počela primjenjivati Komunikacija o bankarstvu iz 2013. ([66]), Komisija i dalje temelji svoju procjenu mjere iz 2013. na članku 107. stavku 3. točki (b) UFEU-a, kako je objašnjeno u Komunikaciji o produljenju iz 2011. i u skladu s općim načelima koja se primjenjuju na državnu potporu odobrenu financijskim institucijama kako je utvrđeno u Komunikaciji o bankarstvu iz 2008., dalje razrađeno u Komunikaciji o rekapitalizaciji i Komunikaciji o restrukturiranju ([67]) i na kraju izmijenjeno Komunikacijom o produljenju iz 2010. i Komunikacijom o produljenju iz 2011.

4.2.1. *Procjena osnove za pokretanje postupka*

(125) U pogledu svojih sumnji u održivost, Komisija je u odluci o pokretanju postupka posebno spomenula tri čimbenika (sveobuhvatniji pregled prikazan je u odjeljku 2.4.):

(1) dodatno pogoršanje gospodarskog stanja u brodarskom sektoru;

(2) nezadovoljavajući gospodarski rezultati banke u usporedbi s financijskim projekcijama osnovnog slučaja iz odluke iz 2011. te posebno u pogledu razvoja novog poslovanja u očekivanoj mjeri;

(3) povećanje plaćanja naknade za jamstvo zbog višeg iznosa jamstva.

(126) Kako je navedeno u odjeljku 1., Njemačka je Komisiji poslala niz planova restrukturiranja koje je dostavila banka. Međutim:

(1) stanje u brodarskom sektoru dodatno se pogoršalo od donošenja odluke o pokretanju postupka, a Baltički indeks vozarina sipkog tereta nalazio se na najnižoj razini u veljači 2016. što je dovelo do dubljih i dalekosežnijih gubitaka u preostalom portfelju brodarstva koji drži banka HSH;

(2) svake godine od donošenja odluke o pokretanju postupka banka HSH nije ostvarila svoje projekcije u pogledu obujma novog prometa, koje su u različitim planovima već znatno snižene, posebno u poslovnom i brodarskom segmentu;

(3) plaćanja naknada i dalje znatno opterećuju profitabilnost banke HSH uz sve manju vjerojatnost mogućnosti smanjenja ukupnog iznosa jamstva za vrijeme trajanja jamstva.

(127) Komisija stoga ne može smatrati da su njezine sumnje izražene u odluci o pokretanju postupka ublažene tim planovima restrukturiranja.

4.2.2. *Promjena svrhe potpore*

(128) Komisija ističe činjenicu da je Njemačka ponovno prijavila mjeru iz 2013. kao državnu potporu koja će se upotrijebiti za urednu likvidaciju banke HSH Nordbank prodajom bez potpore ili zaustavljanjem preuzimanja novih poslova i likvidacijom. Zbog te nove svrhe potpore Komisija smatra da nije potrebno detaljnije ocijeniti zaprimljene planove restrukturiranja i ne donosi zaključke na temelju činjenice da nisu ublažene njezine sumnje u održivost banke.

(129) Komisija će umjesto toga ocijeniti spojivost potpore na temelju odjeljka 2. Komunikacije o restrukturiranju i posebno na temelju pododjeljka „Održivost prodajom banke" te na temelju odjeljka 5. Komunikacije o bankarstvu iz 2008. ([68]) „Potpora za kontroliranu likvidaciju financijskih institucija"

([65]) Vidjeti uvodnu izjavu 56. Odluke o pokretanju postupka.
([66]) Komunikacija Komisije o primjeni pravila o državnim potporama za poticajne mjere u korist banaka u kontekstu financijske krize počevši od 1. kolovoza 2013. („Komunikacija o bankarstvu") (SL C 216, 30.7.2013., str. 1.).
([67]) Komunikacija Komisije o obnovi održivosti i procjeni mjera restrukturiranja u financijskom sektoru u okviru trenutačne krize u skladu s pravilima o državnim potporama („Komunikacija o restrukturiranju") (SL C 195, 19.8.2009., str. 9.).
([68]) Vidjeti uvodnu izjavu 124. za detaljnije objašnjenje zašto je u ovom slučaju relevantna Komunikacija o bankarstvu iz 2008.

(130) U skladu s odjeljkom 2. Komunikacije o restrukturiranju, prodajom banke u teškoćama drugoj financijskoj instituciji može se pridonijeti obnovi dugoročne održivosti, ako je kupac održiv i ako može apsorbirati prijenos banke u teškoćama. Kupac bi trebao pokazati Komisiji da će integrirani subjekt biti održiv.

(131) U skladu s odjeljkom 5. Komunikacije o bankarstvu iz 2008., potpora za kontroliranu likvidaciju mora se ocijeniti *mutatis mutandis* u skladu s odjeljkom 3. Komunikacije o bankarstvu iz 2008., posebno

(1) ograničavanje potpore na minimum – doprinos privatnog sektora i

(2) izbjegavanje neopravdanog narušavanja tržišnog natjecanja.

Ti zahtjevi jednakovrijedni su zahtjevima iz odjeljka 2. Komunikacije o restrukturiranju u slučaju uspješne prodaje.

(132) Nadalje, budući da se uredna likvidacija banke može izvršiti prodajnom operativnog društva kćeri, moraju biti ispunjeni posebni kriteriji iz točke 49. Komunikacije o bankarstvu iz 2008., odnosno „kako bi se osiguralo da se kupcima financijske institucije ili njezinih dijelova ili prodanim subjektima ne odobri nikakva potpora, važno je …:

(1) da je postupak prodaje otvoren i nediskriminacijski,

(2) da se prodaja obavlja pod tržišnim uvjetima,

(3) financijska institucija… trebala bi povećati na najveću razinu kupovnu cijenu …”

Ti zahtjevi jednakovrijedni su zahtjevima iz odjeljka 2. Komunikacije o restrukturiranju u pogledu postupka prodaje.

(133) U skladu s točkom 50. Komunikacije o bankarstvu iz 2008., za svaku novu potporu kupcu ili prodanom subjektu utvrđenu u skladu s navedenim kriterijima provodit će se zasebna procjena.

4.2.3. *Ograničavanje potpore na minimum*

(134) U pogledu ograničenja potpore na minimum i doprinosa privatnog sektora, Komisija upućuje na svoju procjenu iz uvodne izjave 57. odluke o pokretanju postupka u kojoj je zaključila da je povećanje jamstva za drugi gubitak, iako je riječ o novoj potpori, ostalo unutar granica onoga što je izvorno odobreno odlukom iz 2011. Komisija je stoga zaključila da je naknada odobrena u odluci iz 2011. i dalje primjerena za novu mjeru.

(135) Pri utvrđivanju mjere privremeno spojivom Komisija je dodatno uzela u obzir postojanje jednokratnog plaćanja od 275 milijuna EUR od banke davatelju jamstva i činjenicu da bi se dodatnih 3 milijarde EUR jamstva moglo smatrati nadređenim postojećem jamstvu od 7 milijardi EUR. Na temelju ta dva dodatna elementa Komisija je mogla zaključiti da se naknadom primjereno uzima u obzir veći rizik za davatelja jamstva.

(136) Komisija potvrđuje tu procjenu ističući istodobno da je velik dio strukture naknade za jamstvo proveden kako bi se osigurao dovoljan povrat iznosa potpore. Osiguravajući stvarnu isplatu tih iznosa davatelju jamstva, novim mehanizmom i dalje se osigurava da je potpora koju je banka HSH zaprimila tijekom krize ograničena na minimum.

(137) Mjere raspodjele tereta provedene su kako je predviđeno u odluci iz 2011. i Komisija ponavlja svoju procjenu iz odluke o pokretanju postupka da nema sumnje da su te mjere i dalje primjerene za spojivost mjere iz 2013.

(138) Komisija na temelju toga zaključuje da je potpora ograničena na minimum i da sadržava dovoljni vlastiti doprinos.

4.2.4. *Izbjegavanje neopravdanog narušavanja tržišnog natjecanja*

(139) Kada je riječ o narušavanjima tržišnog natjecanja, Komisija uzima u obzir da se pruženom potporom osigurava da će banka HSH u konačnici nestati s tržišta kao zasebni subjekt (a) prodajom drugom subjektu ili (b) prestankom poslovanja zbog čega će njezin tržišni udio postati dostupan drugim sudionicima na tržištu.

(140) Tijekom razdoblja postupka prodaje, Komisija smatra da se poslovnim obvezama koje je dostavila Njemačka ispunjavaju uvjeti u pogledu svođenja narušavanja tržišnog natjecanja na minimum kako je propisano u odjeljku 3. Komunikacije o bankarstvu iz 2008., odnosno:

(1) poslovna ograničenja u obliku ograničavanja poslovanja u brodarskom sektoru na [1 – 2] milijardi EUR godišnje kojima se ograničava poslovanje s poslovnim klijentima na poslove koji se odnose na Njemačku i obveza nesudjelovanja u vlasničkom trgovanju;

(2) dodatno povećanje ukupne veličine bilance na [100 – 110] milijardi EUR 2016. i [90 – 100] milijardi 2017. i

(3) ograničenja postupanja koje se smatra nespojivim s primjenom potporom kao što je zabrana oglašavanja, kupnje ili ograničenje naknade.

(141) Komisija pozitivno uzima u obzir i činjenicu da se Njemačka obvezala da će ime HSH Nordbank nestati nakon uspješne prodaje te da je posebno dopuštena prodaja banke HSH u dijelovima ili paketima imovine različitim strankama, kako je navedeno u preuzetim obvezama.

(142) Ako postupak prodaje ne uspije jer (a) nema ponuditelja ili (b) ima samo ponuditelja koji ne ispunjuju uvjete u skladu s preuzetim obvezama ili (c) najvišom ponudom postiže se negativna cijena ili (d) Komisija je negativno ocijenila održivost zajedničkog subjekta, Njemačka i banka HSH obvezuju se da će banka prestati sklapati nove poslove i da će upravljati svojom imovinom u cilju likvidacije ([69]).

(143) Komisija na temelju toga smatra da se tijekom i nakon postupka prodaje, te neovisno o njezinom konačnom ishodu, preuzetim obvezama koje je dostavila Njemačka osigurava izbjegavanje neopravdanog narušavanja tržišnog natjecanja.

4.2.5. *Postupak prodaje*

(144) Kako je detaljno ocijenjeno u odjeljku 4.1., mjerama za 2016. podijelit će se banka HSH u holding društvo i u operativno društvo kći koje će se prodati do 28. veljače 2018. ili će prestati preuzimati nove poslove. Te mjere ne uključuju novu potporu.

(145) U skladu s odjeljkom 2. Komunikacije o restrukturiranju i odjeljkom 5. Komunikacije o bankarstvu iz 2008., postoje ograničenja postupka prodaje kako bi on bio prihvatljiv za (a) postizanje održivosti prodajom banke i (b) pridonio nepostojanju potpore kupcu.

(146) U pogledu pitanja potpore kupcu Komisija pozitivno primjećuje obvezu Njemačke da proda operativno društvo kćer u otvorenom, transparentnom i konkurentnom natječajnom postupku te po pozitivnoj cijeni do 28. veljače 2018. Nakon pokretanja postupka prodaje Njemačka će Komisiji dostaviti raspored s etapama za praćenje. Njemačka je u preuzetim obvezama već uključila krajnje rokove za važne etape.

(147) Kada je riječ o pitanju hoće li se postupkom prodaje ostvariti održivi subjekt, Komisija pozitivno prihvaća dvije obveze koje je dostavila Njemačka, odnosno, da bi ponuditelji koji sudjeluju u postupku prodaje (a) trebali dokazati da imaju nužna financijska sredstva i relevantno iskustvo za upravljanje operativnim društvom kćeri kao održivim i aktivnim konkurentnom i (b) da će biti neovisni o javnom sektoru. U postupku mogu sudjelovati banke saveznih zemalja (Landesbanken) i štedionice (Sparkassen) u javnom vlasništvu (ako podnose zajedničke ponude s ostalim ponuditeljima).

(148) Komisija također pozitivno ocjenjuje niz preuzetih obveza Njemačke čiji je cilj poboljšati stanje poslovanja u operativnom društvu kćeri, odnosno provedbu dodatnih mjera restrukturiranja u obliku smanjenja troškova (na [570 – 590] milijuna EUR 2016. i [520 – 550] milijuna 2017.), poboljšanje likvidnosti i upravljanja rizikom banke i opću obvezu upravljanja imovinom i obvezama banke na održivi način kako bi se povećala vjerojatnost uspješne prodaje po najvećoj cijeni u okviru zadanih ograničenja.

([69]) Vidjeti točku 5.9. kataloga preuzetih obveza.

(149) Komisija ističe da će biti potrebna dodatna odluka Komisije nakon primitka konačne ponude u postupku prodaje. Takvom ocjenom ocijenit će se (a) je li zajednički subjekt zaista održiv ili nije i (b) je li konačna ponuđena cijena zaista pozitivna te uključuje li provedba postupka prodaje uključuje potporu kupcu ili prodanom subjektu ([70]). Komisija pozitivno ocjenjuje obvezu Njemačke da Komisiji dostavi konačnu ponudu na ocjenu i odobrenje.

(150) U pogledu potrebne procjene održivosti, Komisija ističe da bi se u slučaju jednostavne promjene vlasništva koja nije uključivala promjenu poslovnog modela, na primjer posredstvom IPO-a, javile iste sumnje u pogledu održivosti kao što su one koje je Komisija navela u odluci o pokretanju postupka i da one nisu naknadno ublažene kako je ocijenjeno u odjeljku 4.1.2. ove odluke.

(151) Na temelju tih preuzetih obveza i prethodno navedenih razmatranja, Komisija zaključuje da su ispunjeni zahtjevi iz točke 49. Komunikacije o bankarstvu iz 2008. i iz točaka 17. i 18. Komunikacije o restrukturiranju.

4.2.6. *Praćenje*

(152) Naposljetku, Komisija pozitivno ocjenjuje obvezu Njemačke da cijeli skup preuzetih obveza podvrgne strogom praćenju kvalificiranog i neovisnog povjerenika za praćenje.

5. **ZAKLJUČAK**

(153) Na temelju dostavljenih preuzetih obveza i prethodne procjene, Komisija zaključuje da se mjera iz 2013., koja je ponovno prijavljena kao potpora za urednu likvidaciju banke HSH, može smatrati spojivom s pravilima unutarnjeg tržišta,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Mjere za 2016. koje Njemačka planira provesti u pogledu banke HSH Nordbank ne čine državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Članak 2.

Mjera iz 2013., odnosno ponovno povećanje jamstva za drugi gubitak koje je društvo Finanzfonds odobrilo banci HSH Nordbank u iznosu od 3 milijarde EUR, čini državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a i spojiva je s unutarnjim tržištem na temelju obveza navedenih u Prilogu I. ovoj Odluci.

Članak 3.

Ova je Odluka upućena Saveznoj Republici Njemačkoj.

Sastavljeno u Bruxellesu 2. svibnja 2016.

Za Komisiju
Margrethe VESTAGER
Članica Komisije

([70]) Komisija ističe činjenicu da zbog stupanja na snagu Direktive o oporavku i sanaciji banaka (Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EU, 2012/30/EU i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 173, 12.6.2014., str. 190.); „BRRD") u slučaju da je u postupku prodaje utvrđena nova potpora, takva nova potpora mogla bi se pružiti samo rezolucijom i o njoj bi se morala donijeti zasebna odluka Komisije.

PRILOG I.

POPIS OBVEZA U PREDMETU DRŽAVNIH POTPORA SA.29338 HSH NORDBANK AG

Njemačka se obvezuje provesti sljedeće obveze:

1. **[Faza restrukturiranja i povjerenik za praćenje]**

1.1. **[Faza restrukturiranja]** Faza restrukturiranja završava zaključenjem postupka prodaje. Sljedeće se obveze primjenjuju tijekom faze restrukturiranja, osim ako je u tekstu predmetne obveze drukčije navedeno.

1.2. **[Povjerenik za praćenje]** Tijekom faze restrukturiranja potpunu i pravilnu provedbu svih obveza navedenih na ovom popisu trajno će i detaljno pratiti i provjeravati primjereno kvalificiran povjerenik za praćenje koji je neovisan o banci HSH.

2. **[Struktura holding društva]**

2.1. **[Osnivanje holding društva]** HSH će se podijeliti u holding društvo („HoldCo") i društvo kćer koje će se prodati („OpCo").

2.2. **[Društvo kći]** Društvo kći držat će svu imovinu i obveze banke HSH, uključujući imovinu obuhvaćenu jamstvom (osim ako su prodane saveznim zemljama u skladu s točkom 4.„), jamstvo i bankarsku dozvolu. Kako bi se osigurao rad holding društva, operativno društvo kći osigurat će holding društvu gotovinu u iznosu od 50 milijuna EUR.

2.3. **[Holding društvo]** Na strani imovine na bilanci holding društva, uz gotovinu iz točke 2.2. i 3.3., nalazio se udio u operativnom društvu kćeri. Holding društvo drži najmanje 90 % dionica u operativnom društvu kćeri do prodaje.

3. **[Obveze obuhvaćene jamstvom]**

3.1. **[Dodjela obveza obuhvaćenih jamstvom]** Ugovor o pružanju okvira za jamstvo sklopljen između društva HSH Finanzfonds AöR i banke HSH 2. lipnja 2009. mijenja se kako slijedi:

Kao naknadu za primitak učinka olakšice kapitala, operativno društvo kći platit će 2,2 % osnovne premije na dio jamstva koje još nije iskorišteno.

Sve ostale obveze banke HSH u okviru ugovora o pružanju jamstva opisane u odluci o odobrenju od 20. rujna 2011. C 29/2009 (ex N 264/2009), odnosno

(a) 2,2 % osnovne premije kao naknadu za iskorišteni dio jamstva;

(b) 1,8 % osnovne premije kao isplate prekomjerne naknade i

(c) 3,85 % dodatne premije, uključujući dužnički nalog,

uključujući sve postojeće rezerve na bilanci koje se na to odnose, prenijet će se na holding društvo s učinkom od 1. siječnja 2016.

3.2. **[Odredba o usklađivanju]** Prijenos obveza obuhvaćenih jamstvom na holding društvo ne utječe na ukupne obveze u okviru jamstva koje se plaćaju na temelju odluke o odobrenju od 20. rujna 2011., C 29/2009 (ex N 264/2009).

(a) Pravila u ugovoru o pružanju jamstva od 2. lipnja 2009. ostaju nepromijenjena nakon provedbe uvjeta Komisije u odluci o odobrenju podložno promjenama koje su posljedica dodjele obveza premije iz točke 3.1.

(b) Najniži zajednički omjer kapitala od 10 % koji se odnosi na dužnički nalog izračunava se do prodaje uporabom kapitalizacije cijele skupine i, u slučaju uspješne prodaje, uporabom kapitalizacije holding društva. Ako postupak prodaje ne bude uspješno okončan, relevantni omjer i dalje će se izračunavati uporabom razine kapitalizacije cijele skupine.

(c) U slučaju prodaje dionica u operativnom društvu kćeri, iznos dodatne premije od 3,85 % koju je preuzelo holding društvo može se, na inicijativu vlasnika iz javnog sektora, smanjiti razmjerno njihovim izravnim i neizravnim vlasničkim udjelima.

3.3. **[Izvršavanje obveza u okviru jamstva]** Prihod holding društva od prodaje njegovih dionica u operativnom društvu kćeri poglavito se upotrebljava za zadovoljavanje prenesenih obveza premije. Kako bi se osigurala zaštita holding društva od nesolventnosti, dogovorit će se odgovarajuće mjere između društava HSH Finanzfonds AöR i holding društva, posebno kvalificirana subordinacija potraživanja u okviru jamstva. U slučaju neuspješnog postupka prodaje, savezne zemlje, u mjeri u kojoj je to zakonski moguće, poništavaju učinke subordinacije potraživanja i upotrebljavaju prihod od likvidacije poglavito za izvršavanje neizvršenih obveza u okviru jamstva.

Nadalje, operativno društvo kći plaća paušalni iznos od 210 milijuna EUR holding društvu za izvršavanje obveza premije koje je holding društvo preuzelo tijekom trenutačnog postupka prodaje. Ukupno 2,2 % osnovne premije koju je holding društvo preuzelo kao naknadu za iskorišteni dio jamstva mora se platiti od trenutka pozivanja na jamstvo, posebno kao rezultat prodaje imovine u skladu s točkom 4. Banka ne planira prodati imovinu u skladu s točkom 4. prije kraja lipnja 2016. Do trenutka takve prodaje operativno društvo kći obvezno je platiti tu osnovnu premiju od 2,2 %. Ako holding društvo na dan isplate nema na raspolaganju dovoljno gotovine da bi moglo u cijelosti izvršiti preostala plaćanja premije, ili u slučaju pravnih prepreka plaćanju, posebno zbog povrede zahtjeva kapitalnog održavanja ili postojeće subordinacije potraživanja, ili ako se time uzrokuje nesolventnost holding društva, taj dio dospjelih plaćanja premije može se odgoditi do sljedećeg datuma dospijeća po tržišnoj kamatnoj stopi od 10 %.

4. **[Prodaja imovine saveznim zemljama i na tržištu]**

4.1. **[Prodaja imovine]** Banka HSH može prodati imovinu do najviše 8,2 milijarde EUR izloženosti u trenutku neispunjavanja obveza (EAD) i namiriti gubitke koji nastaju s društvom HSH Finanzfonds AöR u skladu s uvjetima u postojećem ugovoru o jamstvu, od čega do 6,2 milijarde EUR EAD-a saveznim zemljama. Banka planira 2016. prvo saveznim zemljama prenijeti portfelj od 5 milijardi EUR izloženosti u trenutku neispunjenja obveza. Prodaja će se izvršiti pod tržišnim uvjetima. To neće utjecati na pravo banke HSH da nastavi prodavati imovinu na tržištu i namirivati u skladu s uvjetima postojećeg ugovora o jamstvu.

4.2. **[Fleksibilnost u izboru imovine koja se prenosi]** Kako bi mogle utvrditi kupovnu cijenu izabrane imovine, savezne zemlje upotrijebit će procjenu vrijednosti u prilogu ovom popisu obveza. Savezne zemlje slobodne su utvrditi tržišnu cijenu za dijelove odabrane imovine na temelju te procjene vrijednosti i prenijeti imovinu u njihovo područje ako odabrani portfelj ne premašuje 6,2 milijarde EUR izloženosti u trenutku neispunjenja obveza. U razdoblju prodaje savezne zemlje mogu kupiti odabranu imovinu zajedno, ali i pojedinačno ili u skupinama. Za prijenose izvršene nakon 31. kolovoza 2016., Komisija će ažurirati procjenu vrijednosti.

5. **[Prodaja]**

5.1. **[Postupak prodaje]** Podložno točki 5.3., holding društvo prodat će svoje udjele u operativnom društvu kćeri do 28. veljače 2018. („rok za prodaju") u otvorenom, nediskriminacijskom, konkurentnom i transparentnom postupku („postupak prodaje"). Rok za prodaju poštuje se potpisivanjem ugovora o prodaji.

5.2. **[Produljenje roka za prodaju]** Rok iz točke 5.1. može se produljiti za šest mjeseci uz suglasnost Komisije ako je tehnička provedba modela odgođena zbog okolnosti na koje savezne zemlje ne mogu izravno utjecati.

5.3. **[Prijelazno razdoblje za vlasničke udjele saveznih zemalja]** Savezne zemlje imaju pravo zadržati do 25 % dionica u operativnom društvu kćeri u obliku svojih izravnih i neizravnih udjela u holding društvu do četiri godine od okončanja prodaje.

5.4. **[Rokovi i ključne etape u postupku prodaje]** Prije početka postupka prodaje, Komisiji se dostavlja raspored u kojem su navedena najmanje sljedeće ključne etape:

(a) priprema postupka (najkasnije […] (*))

(b) podnošenje privremenih ponuda (najkasnije […])

(c) pristup prostoriji s podacima (najkasnije […])

(d) odabir ponuditelja i potpisivanje (najkasnije 28. veljače 2018.)

(*) Povjerljive informacije

5.5. **[Kvalifikacije kupaca]** Ponuditelji koji sudjeluju u postupku prodaje moraju imati potrebna financijska sredstva i dokazano iskustvo u predmetnom sektoru za upravljanje operativnim društvom kćeri kao profitabilnim i aktivnim konkurentom.

5.6. **[Neovisnost kupaca]** Kupci operativnog društva kćeri moraju biti neovisni o banci HSH i javnom sektoru. To će biti slučaj ako ni banka HSH niti javni sektor ne mogu vršiti kontrolu u smislu članka 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 ([1]) nad bilo kojim od kupaca u trenutku prodaje. Naziv „javni sektor" uključuje saveznu državu, sve savezne zemlje (*Länder)* i općine i njihove javne institucije te poduzetnike pod njihovom kontrolom. Moguća je prodaja jednoj ili više *Landesbank(en*). Državne štedionice (*öffentliche Sparkassen*) mogu sudjelovati u kupnji – zajedno s manjinskim dioničarima – posredstvom drugog kupca koji je neovisan o banci HSH i javnom sektoru (osim Landesbanken).

5.7. **[Uspješno zaključenje postupka prodaje]** Nakon uspješnog zaključenja postupka prodaje koji je završio ponudom bez potpore s pozitivnom ponuđenom cijenom (uz zadržavanje jamstva), planirana kupnja prijavljuje se Komisiji kako bi ona mogla procijeniti održivost nove strukture trgovačkog društva. Prodaja se ne provodi dok Komisija ne donese odluku o odobrenju. Vrijeme potrošeno na procjenu ne uračunava se u rok za prodaju.

5.8. **[Promjena imena]** Banka će uzeti novo ime u roku od tri mjeseca od uspješnog okončanja postupka prodaje.

5.9. **[Prestanak obavljanja nove djelatnosti u slučaju neuspješnog zaključenja postupka prodaje]** Ako u postupku prodaje do kraja roka za prodaju ne budu dostavljene ponude bez potpore s pozitivnom ponuđenom cijenom (uz zadržavanje jamstva), ili ako Komisija zaključi procjenu održivosti u skladu s točkom 5.6. zaključivši da se integracijom operativnog društva kćeri u novu strukturu trgovačkog društva neće postići dugoročno održivi poslovni model, operativno društvo kći prekinut će obavljati novu djelatnost i, ako je to moguće u skladu sa zakonom, upravljat će svojom imovinom s ciljem uredne likvidacije. U tom slučaju i dalje je dopušteno sljedeće:

(a) restrukturiranje postojećih kredita u cilju održavanja vrijednosti ako su ti krediti obuhvaćeni upravljanjem problematičnim kreditima;

(b) poslovi nužni za upravljanje gotovinom operativnog društva kćeri, osim prihvaćanja novih depozita, uključujući nove depozite postojećih klijenata; obnavljanje depozita koji dospijevaju pod istim uvjetima i dalje je dopušteno;

(c) produljenja koja su nužna za izbjegavanje gubitaka pod uvjetom da se njima nude znatno bolji izgledi za konačno ostvarenje;

(d) derivativne transakcije koje su nužne za održavanje kamatne stope, valutnih i kreditnih rizika u postojećem portfelju i kojima se postiže smanjenje ukupne pozicije tržišnog rizika operativnog društva kćeri;

6. **[Obveze tijekom razdoblja prodaje]** Tijekom razdoblja prodaje holding društvo upravljat će operativnim društvom kćeri s ciljem očuvanja njegove održivosti, mogućnosti prodaje i konkurentnosti. U tu svrhu,

(a) na razini operativnog društva kćeri poduzet će se dodatne mjere za smanjenje troškova i racionalizaciju u skladu s podnesenim planom restrukturiranja tako da administrativni troškovi neće premašivati [570 – 590] milijuna EUR 2016. i [520 – 550] milijuna 2017.;

(b) upravljanje rizikom operativnog društva kćeri obavljat će se, posebno u odnosu na novu djelatnost, u skladu s načelima odgovorne poslovne prakse;

(c) poduzet će se mjere za daljnje jačanje kapitalne osnove (uključujući upravljanje obvezama) podložno odobrenju Komisije;

(d) operativno društvo kći ne može izvršavati plaćanja u pogledu vlasničkih instrumenata povezanih s dobiti (kao što su hibridni financijski instrumenti i potvrde o sudjelovanju [*Genussscheine*]), ako se ta plaćanja ne duguju u skladu s ugovorom ili zakonom. Ti instrumenti morat će sudjelovati u gubicima ako su na bilanci operativnog društva kćeri, bez oslobađanja rezervi ili zadržane zarade, prikazani gubici. Nema sudjelovanja u gubicima prenesenima iz prethodnih godina i

(e) operativno društvo kći neće isplaćivati dividende do prodaje (tj. za razdoblje koje uključuje poslovnu godinu koja završava 31. prosinca 2017.). To ne isključuje plaćanja dividende operativnog društva kćeri holding društvu u mjeri u kojoj je to zakonski moguće.

([1]) Uredba Vijeća (EZ) br. 139/2004 od 20. siječnja 2004. o kontroli koncentracija između poduzetnika (Uredba EZ o koncentracijama) (SL L 24, 29.1.2004., str. 1.).

7. **[Smanjenje ukupne bilance i poslovni model]**

7.1. **[Smanjenje ukupne bilance – operativno društvo kći]** Ukupna bilanca operativnog društva kćeri ne premašuje [100 – 110] milijardi EUR 2016. i [90 – 100] milijardi EUR 2017. (ukupne bilance operativnog društva kćeri). Imovina za trgovanje ne čini više od [5 – 12] milijardi EUR tog iznosa.

7.2. **[Povlačenje iz ciljnog financiranja zrakoplova]** U skladu s popisom obveza iz Odluke od 20. rujna 2011., operativno društvo kći neće nastaviti s aktivnostima ciljnog financiranja zrakoplova koje je banka HSH prekinula.

7.3. **[Ograničenja poslovanja s poslovnim klijentima]** Operativno društvo kći mora ograničiti svoje poslovanje s poslovnim klijentima na njemačke klijente i njihove domaće i strane podružnice te na strane klijente koji žele pokrenuti poslovanje u Njemačkoj. Poslovanje je ograničeno na postojeće lokacije i neće biti otvaranja novih lokacija.

7.4. **[Definiranje djelatnosti financiranja brodova]** Odjel operativnog društva kćeri za financiranje brodova djeluje kao strateški partner klijenata, uključujući vlasnike brodova u globalnom sektoru pomorstva i brodogradnje. Za razliku od brodarskog odjela, odjel za poslovne klijente neće sudjelovati u ciljnom financiranju brodova.

7.5. **[Smanjenje opsega djelatnosti financiranja brodova]** Operativno društvo kći smanjit će svoju djelatnost financiranja brodova ograničavanjem godišnjeg preuzimanja novih poslova u tom sektoru na [1 – 2] milijarde EUR. Novim poslovima te veličine ne bi se u potpunosti nadoknadile trenutačno planirane otplate.

7.6. **[Tečaj EUR/USD]** Obveze iz točaka 7.1. i 7.5. u pogledu ukupne bilance i opsega novog poslovanja u području financiranja brodova temelje se na prosječnom tečaju EUR/USD od 1,10. Ako je stvarna stopa niža od referentne stope, ovdje navedeni najviši iznosi moraju se u skladu s time prilagoditi na više.

8. **[Ograničenje vanjskog rasta]** Do isteka roka za prodaju nije dopušteno proširenje poslovnih djelatnosti stjecanjem kontrole nad drugim trgovačkim društvima (nema vanjskog rasta). Zamjene duga za vlasnički udio i ostale redovite mjere upravljanja kreditom ne smatraju se proširenjem poslovnih djelatnosti osim ako se provode s namjerom kršenja ograničenja rasta iz prve rečenice.

9. **[Prodaja dijelova djelatnosti]** Prodaja dijelova ili poddijelova djelatnosti s odobrenjem vlasnika javnog sektora spojiva je s ovom Odlukom.

10. **[Trgovanje vlastitim sredstvima]** Operativno društvo kći ne obavlja posebno trgovanje vlastitim sredstvima. To znači da operativno društvo kći obavlja samo aktivnosti trgovanja koje su navedene u njegovoj knjizi trgovanja i koje su nužne (a) za prihvaćanje, prijenos ili izvršavanje naloga klijenata za prodaju i kupnju (tj. trgovanje financijskim instrumentima kao uslugom, do vrijednosti mjerene u rizičnoj vrijednosti (VaE) od […] milijuna/1 dan, 99 % povjerenja) ili (b) za zaštitu poslovanja klijenta, ili kamata i upravljanje likvidnošću u sektoru riznice (takozvano trgovanje za vlastiti račun, do vrijednosti mjerene u rizičnoj vrijednosti (VaR) od […] milijuna EUR/1 dan, 99 % povjerenja) ili (c) kako bi se mogao izvršiti gospodarski prijenos stavki bilance na jedinicu za restrukturiranje ili treće strane (do vrijednosti mjerene u rizičnoj vrijednosti (VaE) od […] milijuna/1 dan, 99 % povjerenja). Budući da se te pozicije mogu zauzeti samo do prethodno definiranih granica, njima se ne može ugroziti održivost ili likvidnost stanja operativnog društva kćeri. Ni u kojim okolnostima operativno društvo kći neće obavljati poslovne djelatnosti čija je isključiva svrha ostvarivanje dobiti, osim u svrhe navedene pod (a), (b) ili (c). Nadalje, operativno društvo kći pravodobno će provoditi specifikacije u nadzornim zahtjevima, „Temeljito preispitivanje knjige trgovanja” (FRTB).

11. [Likvidnost/financiranje]

Do kraja 2016. i 2017. operativno društvo kći zadovoljit će sljedeće stope likvidnosti:

(a) neto stabilni izvor financiranja (NSFR) i omjer likvidnosne pokrivenosti (LCR) od […] do […] %. Izračun će se provoditi na temelju definicija koje je u to vrijeme objavio Baselski odbor za nadzor banaka.

(b) Udio ključne djelatnosti u USD koji se financira izvornim financiranjem u USD (a ne zamjenom) razvit će se kako slijedi od 2016. do 2017.: najmanje 55 % do kraja 2016. i 2017.

12. **[Oglašavanje]** HSH neće upotrijebiti odobravanje mjera potpora ili bilo koje prednosti u odnosu na konkurente koje su iz toga nastale za potrebe oglašavanja.

13. **[Jamstva u pogledu korporativnog upravljanja]** Sljedeće se primjenjuje u pogledu korporativnog upravljanja operativnim društvom kćeri:

(a) svi članovi nadzornog odbora moraju imati kompetencije predviđene u članku 25.d stavku 1. frazi 1. drugoj rečenici njemačkog Zakona o bankarstvu (Kreditwesengesetz – KWG); članovi su kompetentni ako su pouzdani i dovoljno stručni za obavljanje nadzornih funkcija i za ocjenjivanje i nadzor poslovnih transakcija društva kćeri;

(b) nadzorni odbor ne smije imati više od šesnaest članova;

(c) najmanje pola mjesta dodijeljenih saveznim zemljama Hamburg i Schleswing-Holstein zauzimaju vanjski stručnjaci.

14. **[Naknada tijelima, zaposlenicima i zastupnicima]**

14.1. **[Sustav naknade]** U okviru mogućnosti u skladu s građanskim pravom, operativno društvo kći osigurat će da se njegovim sustavima naknada ne potiče neopravdano riskiranje, da su u skladu s održivim, dugoročnim ciljevima trgovačkog društva i da su transparentni. Ta će se obveza zadovoljiti ako sustavi naknade operativnog društva kćeri zadovoljavaju zahtjeve iz Priloga „Obveze HSH-a" „Ugovoru o pružanju okvira za jamstvo" od 2. lipnja 2009.

Nakon uspješne privatizacije može se isplatiti odgovarajući bonus („bonus za privatizaciju"). Najvećim isplaćenim iznosom ne može se uzrokovati da ukupna naknada osoba bude u suprotnosti sa zahtjevima iz točke 14.2.

14.2. Ukupna naknada predstavnicima i zaposlenicima operativnog društva kćeri bit će primjerena i ni u kojim okolnostima ne smije biti petnaest puta veća od prosječne plaće u Njemačkoj ili deset puta od prosječne plaće u banci HSH Nordbank (prije podjele).

15. **[Ostala pravila postupanja]** U kontekstu svog posuđivanja i ulaganja, operativno društvo kći uzet će u obzir potražnju za posuđivanjem, posebno malih i srednjih poduzeća („Mittelstand") na temelju uvjeta koji su utemeljeni na tržištu i primjereni s nadzornog / bankarskog stajališta. Tržišna politika operativnog društva kćeri bit će razborita, pouzdana i usmjerena na održivost. Operativno društvo kći obavljat će svoje bankarske poslove kako bi očuvalo vrijednost imovine i djelatnosti, povećalo privlačnost banke za prodaju i osiguralo što veću stabilnost postupka prodaje.

16. **[Transparentnost]** Komisija će tijekom provedbe Odluke imati neograničeni pristup svim informacijama koje su nužne za praćenje njezine provedbe. Komisija može zatražiti od operativnog društva kćeri ili holding društva da dostave objašnjenja i pojašnjenja. Njemačka, operativno društvo kći i holding društvo u potpunosti će surađivati s Komisijom u slučaju bilo kakvog zahtjeva povezanog s praćenjem i provedbom ove Odluke. To ne utječe na usklađenost sa zahtjevima obaveznog čuvanja bankovne tajne.

17. **[Otkazivanje obveze]** Obveze iz ovog Priloga i prethodne odluke o odobrenju prestaju se primjenjivati u slučaju prodaje, ili u svakom slučaju nakon isteka roka za prodaju, pod uvjetom da u relevantnoj obvezi nije izričito navedeno suprotno.

PRILOG II.

REZULTATI PROCJENE VRIJEDNOSTI ZA POJEDINE LINIJE – RAZINA OBLIKOVANJA

[…] (*)

(*) Povjerljive informacije.